Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA DŽOVANNI PITRUCELLAS [*GIOVANNI PITRUZZELLA*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 20. janvārī [1]

Apvienotās lietas C-37/20 un C-601/20

WM (C-37/20)
***Sovim SA* (C-601/20)**
pret
Luxembourg Business Registers

(*Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Luksemburgas apgabaltiesa, Luksemburga) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Finanšu sistēmas izmantošanas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai nepieļaušana – Direktīva (ES) 2015/849 – 30. panta 5. un 9. punkts – Patieso labuma guvēju reģistrs – Direktīva (ES) 2018/843 – 1. panta 15. punkta c) un g) apakšpunkts – Ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem – Spēkā esamība – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 7. un 8. pants – Pārredzamības princips – Fizisko personu aizsardzība attiecībā uz personas datu apstrādi – Regula (ES) 2016/679 – 5. panta 1. punkta a)–c) un f) apakšpunkts – Atkāpes no piekļuves patieso labuma guvēju reģistram – Nosacījumi – Jēdzieni "ārkārtas apstākļi", "risks" un "nesamērīgs risks" – Pierādījumi

1. Kāds ir pareizais līdzsvars starp pārskatāmības prasību attiecībā uz patiesajiem labuma guvējiem un korporatīvo vienību kontroles struktūrām, kurai ir būtiska nozīme noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas nepieļaušanā, no vienas puses, un datu subjektu, proti, patieso labuma guvēju, pamattiesību un it īpaši – to tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, ievērošanu, no otras puses?

2. Tāds būtībā ir Tiesai uzdotais pamatjautājums abās lietās, kuras tiek skatītas šajos secinājumos saistībā ar diviem *tribunal d'arrondissement de Luxembourg* [Luksemburgas apgabaltiesas] (Luksemburga) tai iesniegtajiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu.

3. Abi šie lūgumi attiecas uz Direktīvas (ES) 2015/849 [2], kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2018/843 [3] (turpmāk tekstā – "Direktīva 2015/849") 30. panta 5. un 9. punkta spēkā esamību un interpretāciju. Ar šo direktīvu ir izveidota kārtība, kas regulē publisku piekļuvi dalībvalstīs

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija direktīva par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 684/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (OV 2015, L 141, 73. lpp.).

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija direktīva, ar ko groza Direktīvu 2015/849 (OV 2018, L 156, 43. lpp.).

izveidotiem korporatīvo un citu juridisko vienību patieso labuma guvēju reģistriem, kas principā ikvienam sabiedrības loceklim dod iespēju piekļūt atsevišķai šajos reģistros iekļautai informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, bez vajadzības pierādīt interesi.

4. Iesniedzējtiesa jautā par šā režīma spēkā esamību, ņemot vērā pamattiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, kas ir noteiktas attiecīgi Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 7. un 8. pantā. Tā arī jautā par minētajā direktīvā noteikto izņēmumu no šīs publiskās piekļuves spēkā esamību un piemērošanas jomu.

5. Šādos apstākļos Tiesai arī tiek lūgts paust nostāju par minētās publiskās piekļuves kārtības mijiedarbību ar vairākām Regulas (ES) 2016/679[4] normām.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Direktīva 2015/849 un Direktīva 2018/843

6. Atbilstoši Direktīvas 2015/849 2. apsvērumam "kredītiestāžu un finanšu iestāžu drošību, integritāti un stabilitāti, kā arī uzticēšanos finanšu sistēmai kopumā var nopietni apdraudēt noziedznieku un to līdzdalībnieku pūles noslēpt noziedzīgi iegūtu ieņēmumu izcelsmi vai novirzīt likumīgu vai nelikumīgu naudu teroristu mērķiem". Tādējādi saskaņā ar šīs direktīvas 12. apsvērumu "ir jāidentificē ikviena fiziska persona, kura īsteno īpašumtiesības vai kontroli pār juridisku vienību".

7. Atbilstoši Direktīvas 2015/849 14. apsvērumam "nepieciešamība pēc precīzas un atjauninātas informācijas par faktisko īpašnieku ir būtisks faktors, izsekojot noziedzniekus, kas citādi varētu slēpt savu identitāti, maskējoties aiz korporatīvas struktūras. Tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai vienības, kas inkorporētas to teritorijā saskaņā ar valsts tiesību aktiem, papildus pamatinformācijai, tādai kā, piemēram, uzņēmuma nosaukums un adrese un inkorporācijas apliecinājums, un juridiskā piederība, iegūtu un glabātu atbilstīgu, precīzu un aktuālu informāciju par saviem faktiskajiem īpašniekiem. Lai uzlabotu pārredzamību nolūkā cīnīties pret juridisko vienību ļaunprātīgu izmantošanu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai informācija par faktiskajiem īpašniekiem tiktu glabāta centrālajā reģistrā, kas neatrodas uzņēmumā, pilnībā ievērojot Savienības tiesību aktus. [..]"

8. Šajā kontekstā Direktīvas 2015/849 3. panta 6) punktā jēdziens "faktiskais īpašnieks [patiesais labuma guvējs]" ir definēts kā "jebkura(-as) fiziska(-as) persona(-as), kurai(-ām) faktiski pieder klients vai kura(-as) šo klientu kontrolē, un/vai fiziska(-as) persona(-as), kuras vārdā darījums vai darbība tiek veikta, un ir vismaz:

a) attiecībā uz korporatīvām vienībām:

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regula par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp., turpmāk tekstā – "VDAR").

i) fiziska(-as) persona(-as), kas faktiski ir kādas juridiskas vienības īpašnieks(-i) vai to kontrolē, jo tai (tām) tieši vai netieši pieder pietiekama akciju, balsstiesību vai īpašumtiesību daļas procentuālā attiecība minētajā vienībā [..]"[5].

9. Atbilstoši Direktīvas 2015/849[6] 30. pantam:

"1. Dalībvalstis nodrošina, lai no korporatīvām un citām juridiskām vienībām, kas inkorporētas to teritorijā, tiktu prasīts iegūt un glabāt adekvātu, pareizu un aktuālu informāciju par to faktiskajiem īpašniekiem, tostarp datus par to turētajām kapitāla daļām. Dalībvalstis nodrošina, ka par šī panta pārkāpumiem paredzēti efektīvi, samērīgi un atturoši pasākumi vai sankcijas.

[..]

3. Dalībvalstis nodrošina, lai 1. punktā minētā informācija katrā dalībvalstī tiktu glabāta kādā centrālā reģistrā [..].

4. Dalībvalstis prasa, lai informācija, kas glabājas 3. punktā minētajā centrālajā reģistrā, būtu adekvāta, pareiza un aktuāla, un ievieš mehānismus šajā nolūkā [..].

5. Dalībvalstis nodrošina, lai informācija par faktiskajiem īpašniekiem vienmēr būtu pieejama:

a) kompetentajām iestādēm un [finanšu ziņu vākšanas vienībām (*FIU*)] – bez ierobežojumiem;

b) atbildīgajiem subjektiem – saistībā ar klienta uzticamības pārbaudi saskaņā ar II nodaļu;

c) ikvienam sabiedrības loceklim.

Šīs daļas c) punktā minētajām personām ir atļauta piekļuve vismaz informācijai par faktiskā īpašnieka vārdu un uzvārdu, dzimšanas mēnesi un gadu, pastāvīgās dzīvesvietas valsti un valstspiederību, kā arī turētās kapitāla daļas veidu un apmēru.

Dalībvalstis saskaņā ar nosacījumiem, kas nosakāmi valsts tiesību aktos, var sniegt piekļuvi papildu informācijai, kas ļauj identificēt faktisko īpašnieku. Minētā papildu informācija ietver vismaz dzimšanas datumu vai kontaktinformāciju saskaņā ar datu aizsardzības noteikumiem.

5.a Dalībvalstis var izvēlēties darīt pieejamu to valsts reģistros, kas minēti 3. punktā, iekļauto informāciju ar nosacījumu, ka tiek veikta tiešsaistes reģistrācija un tiek samaksāta maksa, kas nepārsniedz informācijas pieejamības nodrošināšanai nepieciešamās administratīvās izmaksas, tostarp reģistra uzturēšanas un pilnveidošanas izmaksas.

[..]

9. Ārkārtas apstākļos, kas nosakāmi valstu tiesību aktos, ja 5. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktā minētā piekļuve faktisko īpašnieku pakļautu nesamērīgam riskam, krāpšanas,

[5] Šī 3. panta 6) punkta a) apakšpunkta i) punkta otrajā daļā ir noteikts, ka "25 % akciju turējums plus viena akcija vai vairāk nekā 25 % īpašumtiesību daļa klientā, kas pieder fiziskai personai, ir pazīme, kas liecina par tiešajām īpašumtiesībām. 25 % akciju turējums plus viena akcija vai vairāk nekā 25 % īpašumtiesību daļa klientā, kas pieder korporatīvai vienībai, ko kontrolē fiziska(-as) persona(-as), vai vairākām korporatīvām vienībām, ko kontrolē tā (tās) pati (pašas) fiziskā(-ās) persona(-as), ir pazīme, kas liecina par netiešām īpašumtiesībām".

[6] Ar Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punktu tika grozīts, proti, aizstāts Direktīvas 2015/849 30. panta sākotnējās redakcijas 1.–7., 9. un 10. punkts un tajā tika iekļauts 5.a punkts.

nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam vai ja faktiskais īpašnieks ir nepilngadīgs vai citā veidā juridiski rīcībnespējīgs, dalībvalstis, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, var paredzēt atkāpi no šādas piekļuves visai informācijai par faktiskajiem īpašniekiem vai daļai no tās. Dalībvalstis nodrošina, ka šādas atkāpes piešķir vienīgi pēc tam, kad ir detalizēti novērtēts apstākļu ārkārtas raksturs. Garantē tiesības uz lēmuma par atkāpi administratīvu pārskatīšanu un efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Dalībvalsts, kas piešķīrusi atkāpi, publicē gada statistikas datus par piešķirto atkāpju skaitu un norādītajiem iemesliem un šos datus paziņo [Eiropas] Komisijai.

Saskaņā ar šā punkta pirmo daļu piešķirtās atkāpes nepiemēro kredītiestādēm un finanšu iestādēm vai 2. panta 1. punkta 3) apakšpunkta b) punktā minētajiem atbildīgajiem subjektiem, kas ir publiskas amatpersonas.

[..]"

10. Atbilstoši Direktīvas 2015/849[7] 41. panta 1. punktam "uz personas datu apstrādi, ko veic saskaņā ar šo direktīvu, attiecas [VDAR]".

11. Atbilstoši Direktīvas 2015/849 43. panta 1. punktam "personas datu apstrādi, pamatojoties uz šo direktīvu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanas nolūkos, kā minēts 1. pantā, uzskata par sabiedrības interešu jautājumu atbilstīgi [VDAR]".

2. VDAR

12. VDAR 5. panta "Personas datu apstrādes principi" 1. punktā ir noteikts:

"Personas dati:

a) tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā ("likumīgums, godprātība un pārredzamība");

b) tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā; [..] ("nolūka ierobežojumi");

c) ir adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos ("datu minimizēšana");

[..]

f) tiek apstrādāti tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus ("integritāte un konfidencialitāte")."

[7] Šis pants ir grozīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/2177 (2019. gada 18. decembris), ar ko groza Direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II), Direktīvu 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai (OV 2019, L 334, 155. lpp.).

13. Šīs regulas 25. panta "Integrēta datu aizsardzība un datu aizsardzība pēc noklusējuma" 2. punktā ir paredzēts:

"Pārzinis īsteno atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu, ka pēc noklusējuma tiek apstrādāti tikai tādi personas dati, kas ir nepieciešami katram konkrētajam apstrādes nolūkam. Minētais pienākums attiecas uz vākto personas datu apjomu, to apstrādes pakāpi, glabāšanas laikposmu un to pieejamību. Jo īpaši – ar šādiem pasākumiem nodrošina, ka pēc noklusējuma personas datus bez personas līdzdalības nedara pieejamus nenoteiktam fizisku personu skaitam."

14. VDAR ir iekļauta V nodaļa "Personas datu nosūtīšana uz trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām", kurā ir ietverts šīs regulas 44.–50. pants. 44. pantā "Nosūtīšanas vispārīgie principi" ir noteikts:

"Personas datus, kas tiek apstrādāti vai kurus ir paredzēts apstrādāt pēc nosūtīšanas uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju, nosūta tikai tad, ja, ņemot vērā citus šīs regulas noteikumus, pārzinis un apstrādātājs ir ievērojuši šajā nodaļā paredzētos nosacījumus, ietverot arī personas datu tālāku nosūtīšanu no trešās valsts vai starptautiskās organizācijas uz citu trešo valsti vai citu starptautisku organizāciju. Piemēro visus šīs nodaļas noteikumus, lai nodrošinātu, ka nemazinās ar šo regulu garantētais fizisku personu aizsardzības līmenis."

15. Minētās regulas 49. pantā "Atkāpes īpašās situācijās" ir paredzēts:

"1. Ja nav pieņemts lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību saskaņā ar 45. panta 3. punktu vai nav nodrošinātas atbilstošas garantijas saskaņā ar 46. pantu, tostarp saistoši uzņēmuma noteikumi, personas datu nosūtīšana vai vairākkārtēja nosūtīšana uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju notiek tikai tad, ja izpildīts viens no turpmāk minētajiem nosacījumiem:

[..]

g) nosūtīšanu izdara no reģistra, kurš saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem ir paredzēts, lai sniegtu informāciju sabiedrībai, un kuru var izmantot vai nu plaša sabiedrība, vai jebkura persona, kas var pierādīt savas leģitīmās intereses, taču vienīgi tiktāl, ciktāl konkrētajā gadījumā tiek pildīti Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos paredzētie izmantošanas nosacījumi.

[..]"

B. Luksemburgas tiesības

16. *Loi du 13 janvier 2019 instituant un Registre des bénéficiaires effectifs* (*Mémorial* A 15) [2019. gada 13. janvāra Likuma par patieso labuma guvēju reģistra izveidi] (turpmāk tekstā – " 2019. gada 13. janvāra likums") 3. pantā ir paredzēts, ka patieso labuma guvēju reģistrā jāievada un jāuzglabā virkne informācijas par reģistrēto vienību patiesajiem labuma guvējiem. Šī informācija ietver uzvārdu, vārdu(-us), valstspiederību(-as), dzimšanas dienu, mēnesi un gadu, dzimšanas vietu, dzīvesvietas valsti un precīzu privāto adresi vai precīzu uzņēmuma adresi.

17. 2019. gada 13. janvāra likuma 15. pantā ir noteikts:

"(1) Reģistrētā vienība vai patiesais labuma guvējs, pamatojoties uz pārvaldniekam iesniegtu pienācīgi pamatotu pieteikumu, katrā konkrētā gadījumā un šādos ārkārtas apstākļos var prasīt, lai piekļuve 3. pantā minētajai informācijai tiek atļauta tikai valsts iestādēm, kredītiestādēm un finanšu iestādēm, kā arī tiesu izpildītājiem un notāriem valsts amatpersonu statusā, ja šāda piekļuve pakļautu patieso labuma guvēju nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam vai arī tad, ja patiesais labuma guvējs ir nepilngadīga persona vai ir citādi rīcībnespējīgs.

(2) Pārvaldnieks uz laiku ierobežo piekļuvi 3. pantā minētajai informācijai, to atļaujot tikai valsts iestādēm, no pieteikuma saņemšanas līdz lēmuma paziņošanai un pieteikuma noraidīšanas gadījumā – vēl uz papildu 15 dienām. Ja lēmums par atteikumu tiek pārsūdzēts, ierobežojumu piekļuvei informācijai saglabā līdz brīdim, kad lēmums par atteikumu vairs nav pārsūdzams.

[..]"

II. Tiesvedības rašanās fakti, pamata tiesvedības un prejudiciālie jautājumi

A. Lieta C-37/20

18. WM ir 35 komercsabiedrību kopuma un civiltiesiskās nekustamā īpašuma sabiedrības YO patiesais labuma guvējs. Visas šīs sabiedrības ir iesniegušas *Luxembourg Business Registers* [Luksemburgas Uzņēmumu reģistram] (turpmāk tekstā – "*LBR*") – Luksemburgas Patieso labuma guvēju reģistra pārvaldītājam – pieteikumu atbilstoši 2019. gada 13. janvāra likuma 15. panta 1. punktam, lai tiktu ierobežota piekļuve informācijai par WM kā šo sabiedrību patieso labuma guvēju, to atļaujot tikai šajā tiesību normā minētajām iestādēm un institūcijām, izņemot visas pārējās personas. Šajos pieteikumos WM apgalvoja, ka 2019. gada 13. janvāra likuma 3. pantā minētās informācijas publiskošana pakļautu WM un tā ģimeni nesamērīgam riskam, kas ir konkrēts, faktisks un pastāvošs, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, vajāšanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam.

19. *LBR* noraidīja visus šos pieteikumus. It īpaši pieteikums saistībā ar nekustamo īpašumu sabiedrību YO tika noraidīts ar 2019. gada 20. novembra lēmumu.

20. WM iesniedza prasību par šo lēmumu iesniedzējtiesā[8]. WM apgalvo, ka tā sabiedrību, par kurām tiek prasīts ierobežot piekļuvi informācijai, korporatīvās amatpersonas statuss nozīmē, ka tam bieži vien ir jādodas uz valstīm ar nestabilu politisko režīmu un augstu noziedzības līmeni. Tas radot ievērojamu nolaupīšanas, nelikumīgas brīvības atņemšanas, vardarbības un pat nāves risku. Šis risks palielinoties, ja personas ar ļauniem nolūkiem var zināt, ka viņš ir vienas vai otras attiecīgās juridiskās vienības patiesais labuma guvējs, jo šāds statuss radot pieņēmumu, ka viņam šīs vienības pieder.

[8] No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka lēmumi par noraidīšanu attiecībā uz citām komercsabiedrībām esot izskatīšanas stadijā pie Tirdzniecības palātas priekšsēdētāja.

21. Savukārt *LBR* apgalvo, ka WM situācija neatbilst 2019. gada 13. janvāra likuma prasībām, kas pamatotu ierobežojumu piekļuvei informācijai par tā kā attiecīgo uzņēmumu patiesā labuma guvēja statusu. *LBR* tostarp apgalvo, ka WM iesaistīšanās šo uzņēmumu darbībās esot plaši zināma, jo par šādu iesaistīšanos ir bijušas daudzas atsauces presē un to var viegli atrast, veicot vienkāršu meklēšanu internetā.

22. Iesniedzējtiesai ir jānospriež, vai WM atbilst 2019. gada 13. janvāra likuma 15. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, lai varētu ierobežot piekļuvi informācijai par tā patiesā labuma guvēja statusu nekustamo īpašumu sabiedrībā *YO*. Tā norāda, ka ar šo tiesību normu Luksemburgas tiesībās ir transponēts Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts, un pauž šaubas saistībā ar šīs direktīvas tiesību normas interpretāciju.

23. Šīs šaubas attiecas uz jēdzieniem "ārkārtas apstākļi" un "risks", kas ir paredzēti Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā. Iesniedzējtiesa arī jautā par riska "nesamērīguma" kritēriju, kas pamato piekļuves informācijai ierobežošanu.

24. Šādos apstākļos *tribunal d'arrondissement de Luxembourg* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Par "ārkārtas apstākļu" jēdzienu:

a) Vai [Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punktu, ciktāl tajā kā nosacījums piekļuves ierobežošanai informācijai par [patiesajiem] labuma guvējiem ir izvirzīta atrašanās "ārkārtas apstākļos, kas nosakāmi valstu tiesību aktos", var interpretēt tādējādi, ka ar to tiek atļauts valsts tiesībās definēt "ārkārtas apstākļus" vienīgi kā līdzvērtīgus "nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam", jēdzieniem, kuri jau ir piekļuves ierobežojuma piemērošanas nosacījums uz [šīs tiesību normas] pamata?

b) Vai noliedzošas atbildes uz [pirmā jautājuma a) punktu] gadījumā un gadījumā, ja valsts transponēšanas tiesību aktos "ārkārtas apstākļi" nav definēti citādi kā tikai atsauce uz neefektīviem "nesamērīga riska, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riska" jēdzieniem, [Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa drīkst neņemt vērā nosacījumu par "ārkārtas apstākļiem", vai arī tai ir jānovērš valsts likumdevēja pieļautais trūkums, uz judikatūras pamata nosakot "ārkārtas apstākļu" jēdziena piemērošanas jomu? Vai šajā pēdējā minētajā gadījumā saistībā ar [šīs direktīvas] 30. panta 9. punktā izvirzīto nosacījumu, kura saturs ir jānosaka valsts tiesībās, [..] Tiesa var sniegt norādījumus šī uzdevuma veikšanai? Apstiprinošas atbildes gadījumā uz šo pēdējo jautājumu, kādas pamatnostādnes valsts tiesai ir jāņem vērā, nosakot "ārkārtas apstākļu" jēdziena saturu?

2) Par "riska" jēdzienu:

a) Vai [Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkts, ciktāl tajā kā nosacījums piekļuves ierobežošanai informācijai par [patiesajiem] labuma guvējiem ir izvirzīts "nesamērīg[s] risk[s], krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas risk[s]", ir jāinterpretē kā norāde uz astoņu gadījumu kopumu, no kuriem pirmais atbilst vispārējam riskam, kuram izvirzīts nesamērīguma nosacījums, un septiņi

pārējie atbilst specifiskiem riskiem, uz kuriem nesamērīguma nosacījums neattiecas, vai kā norāde uz septiņu gadījumu kopumu, no kuriem katrs atbilst specifiskam riskam, kuram izvirzīts nesamērīguma nosacījums?

b) Vai [Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkts, ciktāl tajā kā nosacījums piekļuves ierobežošanai informācijai par [patiesajiem] labuma guvējiem ir izvirzīts "risks", ir jāinterpretē tādējādi, ka šī riska esamības un apmēra novērtēšana ir jāattiecina tikai [uz] patiesā labuma guvēja saiknēm ar juridisko vienību, saistībā [ar] kuru viņš lūdz atsevišķi nodrošināt piekļuvi informācijai par viņa [patiesā] labuma guvēja statusu, vai ka tajā ir jāietver attiecīgā [patiesā] labuma guvēja pastāvošās saiknes ar citām juridiskām vienībām? Ja ir jāņem vērā pastāvošās saiknes ar citām juridiskajām vienībām, vai ir jāņem vērā vienīgi [patiesā] labuma guvēja statuss attiecībā uz citām juridiskām vienībām vai arī ir jāņem vērā jebkāda cita saikne ar citām juridiskām vienībām? Ja ir jāņem vērā jebkāda saikne ar citām juridiskām vienībām, vai šīs saiknes veids ietekmē riska esamības un apmēra novērtēšanu?

c) Vai [Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkts, ciktāl tajā kā nosacījums piekļuves ierobežošanai informācijai par [patiesajiem] labuma guvējiem ir izvirzīts "risks", ir jāinterpretē tādējādi, ka no aizsardzības, kāda izriet no piekļuves ierobežojuma, izmantošanas izslēdz, ja šī informācija – respektīvi, citi elementi, kurus patiesā labuma guvējs izvirzījis, lai pamatotu radītā "riska" esamību un apmēru, – ir viegli pieejama trešām personām citos informācijas ieguves veidos?

3) Par riska "nesamērīguma" jēdzienu:

Kādas atšķirīgas intereses ir jāņem vērā, piemērojot [Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punktu, ciktāl "nesamērīgs" risks tajā ir izvirzīts kā nosacījums, lai ierobežotu piekļuvi informācijai par patieso labuma guvēju?"

B. Lieta C-601/20

25. *Sovim SA* ir akciju sabiedrība, kas reģistrēta un kuras juridiskā adrese ir Luksemburgā.

26. 2019. gada 12. augustā *Sovim* atbilstoši 2019. gada 13. janvāra likuma 15. pantam iesniedza *LBR* pieteikumu, lai ierobežotu piekļuvi tur reģistrētajai informācijai par tās patieso labuma guvēju.

27. 2020. gada 6. februārī *LBR* atteicās apmierināt šo pieteikumu.

28. 2020. gada 24. februārī *Sovim* iesniedza prasību *tribunal d'arrondissement de Luxembourg*, kurā galvenokārt lūdza atstāt nepiemērotu 2019. gada 13. janvāra likuma 12. pantu, saskaņā ar kuru piekļuve atsevišķai informācijai, kas iekļauta patieso labuma guvēju reģistrā, ir pieejama jebkurai personai, un/vai minētā likuma 15. pantu un lai informācija, ko tā sniegusi saskaņā ar minētā likuma 3. pantu, nebūtu publiski pieejama.

29. Pirmām kārtām, *Sovim* apgalvo, ka, piešķirot publisku piekļuvi patiesā labuma guvēja identitātei un personas datiem, tiek pārkāptas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību, kas attiecīgi noteiktas Hartas 7. un 8. pantā. Proti, pēc šīs sabiedrības domām, Direktīvas 2015/849, uz kuras pamata Luksemburgas tiesībās ir ieviests 2019. gada 13. janvāra likums, mērķis ir identificēt to korporatīvo vienību sabiedrību patiesos labuma guvējus, kuras tiek izmantotas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai

vai terorisma finansēšanai, kā arī nodrošināt komercattiecību drošību un uzticību tirgos. Tomēr neesot skaidrs, kādā veidā ar publisku piekļuvi patieso labuma guvēju reģistrā iekļautajiem datiem bez nekādas piekļuves kontroles ļautu sasniegt šos mērķus. Otrām kārtām, *Sovim* apgalvo, ka publiska piekļuve patieso labuma guvēju reģistrā iekļautajiem personas datiem ir vairāku VDAR normu pārkāpums.

30. Pakārtoti, *Sovim* lūdz iesniedzējtiesu atzīt, ka šajā gadījumā pastāv nesamērīgs risks 2019. gada 13. janvāra likuma 15. panta pirmās daļas izpratnē, un attiecīgi uzdot *LBR* ierobežot piekļuvi šā likuma 3. pantā minētajai informācijai. Šajā ziņā šī sabiedrība apgalvo, ka tās patiesais labuma guvējs ir pakļauts nesamērīgam riskam, kas ir konkrēts, faktisks un pastāvošs, jo pastāv risks, ka patieso labuma guvēju un viņa ģimeni varēt nolaupīt, pārvietojoties vai uzturoties Āfrikas kontinentā.

31. Šādos apstākļos, kā uzskata iesniedzējtiesa, rodas jautājums par to, vai sabiedrības piekļuve atsevišķiem patieso labuma guvēju reģistrā iekļautajiem datiem atbilst Hartai, kā arī VDAR.

32. Šādos apstākļos *tribunal d'arrondissement de Luxembourg* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 2018/843] 1. panta 15. punkta c) apakšpunkts [..], nosakot, ka dalībvalstīm visos gadījumos ir jādara pieejama informācija par patiesajiem labuma guvējiem ikvienam plašākas sabiedrības loceklim bez vajadzības to pamatot ar leģitīmām interesēm, ir spēkā,

   a) ņemot vērā tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas garantētas [Hartas] 7. pantā, interpretējot to saskaņā ar [1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, turpmāk tekstā – "ECPAK"] 8. pantu, un ievērojot it īpaši Direktīvas 2018/843 30. un 31. apsvērumā izvirzītos mērķus, kas ir vērsti it īpaši uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanu; un

   b) ņemot vērā Hartas 8. pantā garantētās tiesības uz personas datu aizsardzību, ciktāl to mērķis it īpaši ir nodrošināt, lai personas dati tiktu apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā, tiktu ierobežoti datu vākšanas un apstrādes nolūki un tiktu minimizēti dati?

2) a) Vai Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punkta g) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā minētos ārkārtas apstākļus – kuros dalībvalstis var paredzēt atkāpes attiecībā uz piekļuvi visai informācijai par patiesajiem labuma guvējiem vai daļai no tās, ja šāda publiska piekļuve informācijai patieso labuma guvēju pakļautu nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam – var konstatēt tikai tad, ja ir sniegts pierādījums par to, ka pastāv tāds nesamērīgs krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas risks, kas ir ārkārtas rakstura, tiešām apdraud konkrēto patiesā labuma guvēja personu un ir konkrēts, faktisks un pastāvošs?

   b) Vai – apstiprinošas atbildes gadījumā – šādi interpretēts Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punkta g) apakšpunkts ir spēkā, ņemot vērā Hartas 7. pantā garantētās tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un Hartas 8. pantā garantētās tiesības uz personas datu aizsardzību?

3) a) Vai [VDAR] 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts – kurā noteikts, ka dati ir jāapstrādā likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā – ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka

– patiesā labuma guvēja personas dati, kas reģistrēti patieso labuma guvēju reģistrā, kurš izveidots saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. pantu, [..] ir vispārpieejami plašākai sabiedrībai bez jebkādas kontroles un vajadzības sniegt pamatojumu un tādā veidā, ka datu subjektam (patiesā labuma guvējam) nav iespējams uzzināt, kurš ir piekļuvis šiem viņa personas datiem; kā arī tas, ka

– šāda patieso labuma guvēju reģistra datu apstrādes pārzinis dod atļauju piekļūt patieso labuma guvēju personas datiem neierobežotam un nenosakāmam personu skaitam?

b) Vai [VDAR] 5. panta 1. punkta b) apakšpunkts, kurā ir noteikti nolūka ierobežojumi, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka patiesā labuma guvēja personas dati – kas reģistrēti patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. pantu, [..] var būt pieejami plašākai sabiedrībai, ja šo datu apstrādes pārzinis nevar garantēt, ka šie dati tiks izmantoti vienīgi tiem mērķiem, kuriem tie tika vākti, proti, būtībā cīņai pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, kas savukārt ir uzdevumi, par kuru izpildes nodrošināšanu plašāka sabiedrība nav atbildīga?

c) Vai [VDAR] 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts, kurā ir noteikta prasība minimizēt datus, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. pantu, [..] plašāka sabiedrība var piekļūt datiem ne tikai par patiesā labuma guvēja vārdu un uzvārdu, dzimšanas mēnesi un gadu, valstspiederību un pastāvīgās dzīvesvietas valsti, kā arī faktiskās līdzdalības veidu un lielumu, bet arī datiem par viņa dzimšanas datumu un vietu?

d) Vai [VDAR] 5. panta 1. punkta f) apakšpunktam – kurā ir noteikts, ka dati ir jāapstrādā tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi, tādējādi nodrošinot šādu datu integritāti un konfidencialitāti, – nav pretrunā neierobežota un beznosacījuma piekļuve bez konfidencialitātes saistībām patieso labuma guvēju personas datiem, kuri ir pieejami patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. pantu [..]?

e) Vai [VDAR] 25. panta 2. punkts, kurā garantēta datu aizsardzība pēc noklusējuma un saskaņā ar kuru personas datus bez attiecīgā datu subjekta iesaistīšanās nedara pieejamus nenoteiktam fizisku personu skaitam, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka:

– patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. pantu [..], tiem plašākas sabiedrības locekļiem, kuri aplūko patiesā labuma guvēja personas datus, netiek prasīts pierakstīties šā reģistra tīmekļvietnē; kā arī tas, ka

– informācija par šādā reģistrā reģistrētu patiesā labuma guvēja personas datu aplūkošanu attiecīgajam patiesā labuma guvējam netiek sniegta; kā arī tas, ka

– nekādi attiecīgo personas datu apjoma un pieejamības ierobežojumi nav piemērojami, ņemot vērā to apstrādes nolūku?

f) Vai [VDAR] 44.–50. pants, kuros personas datu pārsūtīšana uz trešo valsti ir pakļauta stingriem nosacījumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā, ka šādi patiesā labuma guvēja dati, kuri ir iekļauti patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. pantu [..], jebkurā gadījumā ir pieejami ikvienam plašākas sabiedrības loceklim bez vajadzības to pamatot ar leģitīmām interesēm un bez ierobežojumiem attiecībā uz šīs sabiedrības atrašanās vietu?"

III. Vērtējums

33. Sešus jautājumus, ko iesniedzējtiesa ir uzdevusi ar šiem diviem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, būtībā var sagrupēt trīs grupās.

34. Pirmā jautājumu grupa (proti, lietā C-601/20 iesniegtais pirmais jautājums un otrā jautājuma b) apakšjautājums) ir vērsta uz to, lai noskaidrotu, vai, ņemot vērā Hartas 7. un 8. pantā nostiprinātās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, ir spēkā esoša kārtība, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, un atkāpes no tās, kas noteiktas Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunktā un 9. punktā.

35. Otrās jautājumu grupas (proti, lietā C-601/20 iesniegtais trešais jautājums) mērķis ir pārbaudīt, vai minētā kārtība, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, atbilst vairākām VDAR tiesību normām.

36. Trešā jautājumu grupa (proti, visi lietā C-37/20 iesniegtie jautājumi, kā arī lietā C-601/20 iesniegtā otrā jautājuma a) apakšjautājums) attiecas uz to, kā ir interpretējams Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts par atkāpēm no minētās kārtības, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem.

37. Pirms atbildu uz šiem jautājumiem, uzskatu, ka ir lietderīgi sniegt dažus sākotnējus apsvērumus. Pirmkārt, sniegšu dažas vispārējas piezīmes par pārredzamības principu Savienības tiesību aktos, kam ir būtiska nozīme šajās lietās. Otrkārt, iepazīstināšu ar galvenajām iezīmēm kārtībā, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, kas ir izveidota ar Direktīvu 2015/849. Treškārt, paudīšu dažus apsvērumus par Direktīvas 2015/849 un VDAR savstarpējo saistību.

A. Ievada apsvērumi

1. Par pārredzamības principu

38. Demokrātija ir "atklāta publiskās varas valdīšana". Šajā demokrātijas definīcijā, ko ir sniedzis autoritatīvs politiskais filozofs *Norberto Bobbio*[9], tiek uzsvērta demokrātijas un pārredzamības savstarpēji caurvijošā saistība. Dalībvalstu konstitucionālajās tradīcijās pakāpeniski ir izveidojusies ideja, ka valsts iestāžu darbībai ir jābūt pārredzamai un šīs pārredzamības ierobežojumiem ir jābūt pilnīgam izņēmumam (valdība kā "stikla māja").

[9] Bobbio, N., *Il futuro della democrazia*, Einaudi, Turīna, 76. lpp.

39. Valsts varas pārredzamība ir pretstatā privātās sfēras noslēpumam, ko aizsargā pamattiesības attiecībā uz privātās dzīves noslēpumu, kas šobrīd ir noteiktas Hartas 7. pantā. Šīs tiesības, it īpaši pēc digitālo tehnoloģiju nostiprināšanās, ir paplašinātas ar tiesībām uz personas datu aizsardzību, kas arī ir noteiktas Hartā, tās 8. pantā. Publiskā un privātā konceptuālajai dihotomijai atbilst pārredzamības un privātās dzīves konfidencialitātes dihotomija.

40. Tomēr mūsdienu kompleksajās sabiedrībās robeža starp publisko un privāto sfēru ne vienmēr ir skaidra. Proti, tās abas arvien biežāk sajaucas un pārklājas. It īpaši atsevišķa privāta rīcība pēc savas būtības var ievērojami ietekmēt publisko dimensiju vai arī, ņemot vērā tās veicēja publisko lomu, tā var būt svarīga demokrātiskai sabiedrībai un tās izpausmēm (plašsaziņas līdzekļiem, politiskajām partijām, pilsoniskās sabiedrības organizācijām), kas īsteno plašu kontroli pār valsts varas darbību.

41. Tādējādi objektīvu vai subjektīvu iemeslu dēļ var pastāvēt vispārēja interese uzzināt dažus aspektus, kas ir saistīti ar indivīda privāto sfēru. Līdz ar to arvien biežāk rodas konflikts starp privātās dzīves konfidencialitāti un personas datu aizsardzību, no vienas puses, un pārredzamības nepieciešamību, no otras puses, kas prasa smalku līdzsvarošanu.

42. Šādos apstākļos ir jānorāda, ka pārredzamības principam Savienības tiesībās ir arvien svarīgāka loma un tas šobrīd ir nostiprināts primāro tiesību līmenī, ar tā ierakstīšanu LES 1. pantā un 10. pantā, kā arī LESD 15. pantā [10]. Savienības tiesībās šis princips vispirms izpaužas institucionālās un procesuālās pārredzamības prasībās, kas skar publiska rakstura darbības, piemēram, likumdošanu vai pārvaldību. No šāda viedokļa pārredzamība nostiprina demokrātijas un pamattiesību ievērošanas principus, kuri noteikti LES 6. pantā un Hartā [11]. Tiesa pati ir atzinusi saikni starp pārredzamību un demokrātiju, savā judikatūrā aprakstot, ka pārredzamības principa mērķis ir ļaut nodrošināt pilsoņiem vēl lielāku iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā, lai stiprinātu institūciju un pārvaldes sistēmas demokrātisko raksturu [12].

43. Tomēr pārredzamības principa piemērošanas jomas paplašināšana, it īpaši pēc Lisabonas līguma spēkā stāšanās [13], ir paplašinājusi tā nozīmi, to attiecinot arī uz tādām jomām kā finanšu tirgu regulējums, kurās šis princips palīdz apkarot tādas parādības kā korupcija vai terorisms, jo, graujot demokrātiju, tie var apdraudēt šo Savienības pamatvērtību, kura ir nostiprināta LES 2. pantā.

44. Turklāt Tiesas judikatūrā ir redzami piemēri, kad abas iepriekš minētās dihotomijas – publiskā/privātā sfēra un pārredzamības/privātuma prasības – savstarpēji sajaucas.

45. Tādējādi 2010. gada 9. novembra spriedumā *Volker und Markus Schecke* un *Eifert* (C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662) Tiesa nosprieda, ka lauksaimniecības atbalsta saņēmēju vārdu un precīzu summu, ko tie saņēmuši, publicēšana internetā varēja palielināt pārredzamību attiecībā

10 Skat. arī LESD 298. panta 1. punktu, kā arī Hartas 42. pantu.

11 Šajā ziņā skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.) 2. apsvērumu, kā arī spriedumu, 2018. gada 4. septembris, *ClientEarth*/Komisija (C-57/16 P, EU:C:2018:660, 75. punkts un tajā minētā judikatūra).

12 Spriedums, 2010. gada 9. novembris, *Volker und Markus Schecke* un *Eifert* (C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662, 68. punkts). Šajā ziņā skat. arī ģenerāladvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] secinājumus šajās lietās (EU:C:2010:353, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).

13 Skat. spriedumu, 2017. gada 18. jūlijs, Komisija/*Breyer* (C-213/15 P, EU:C:2017:563, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

uz šā atbalsta izlietojumu. Tā norādīja, ka šāda informācija, kas ir pieejama iedzīvotājiem, stiprina sabiedrības kontroli pār piešķirto summu izlietojumu un sekmē optimālu publisko līdzekļu izlietojumu [14].

46. Cits nesens Tiesas virspalātas pasludināts spriedums [15] attiecās uz Ungārijas likumu, kas tostarp uzlika pienākumu noteiktām pilsoniskās sabiedrības organizāciju kategorijām, kuras saņem ārvalstu atbalstu, publiskot informāciju par personām, kas sniedz atbalstu no ārvalstīm, kā arī par finansiālo atbalstu. Šajā spriedumā Tiesa atzina, ka attiecīgais likums ievieš diskriminējošus un nepamatotus ierobežojumus un pārkāpj LESD 63. pantu un Hartas 7., 8. un 12. pantu.

47. Šādā situācijā Tiesa ir skaidri atzinusi, ka, tā kā dažas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, ņemot vērā to darbības mērķus un rīcībā esošos līdzekļus, varētu ievērojami ietekmēt sabiedriskās norises un publiskās debates, ir uzskatāms, ka arī mērķis palielināt šādām organizācijām piešķirtā finansiālā atbalsta pārskatāmību ir viens no primārajiem vispārējo interešu apsvērumiem [16].

48. Kā liecina minētie piemēri, publiskajam sektoram raksturīgā pārredzamība zināmos apstākļos var attiekties uz noteiktām privāto subjektu darbībām un ar tām saistītiem datiem, kas dažādu iemeslu dēļ skar sabiedrības pamatintereses. Šāda attīstība nav pārsteidzoša, ja ņem vērā, ka pārredzamība ir "līdzeklis", ko izmanto ārpus valsts iestāžu darbības jomas, lai sasniegtu vispārējo interešu mērķus. Konstitucionāla rakstura jautājums, kas rodas šajās lietās, attiecas uz to, kā pārredzamības prasības var saskaņot ar pamattiesību aizsardzību un konkrēti – ar tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību.

2. Par kārtību, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, kura ir izveidota ar Direktīvu 2015/849

49. Īsumā jāizklāsta galvenie elementi kārtībā, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, par kuru ir uzdoti prejudiciālie jautājumi šajās lietās.

50. Kā izriet no Direktīvas 2015/849 1. panta un 5. apsvēruma – tā paredz novērst draudus, kas var ietekmēt finanšu sistēmas integritāti, pienācīgu darbību, reputāciju un stabilitāti un kas saistīti ar šīs sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai [17]. Šajā nolūkā tajā ir noteikts efektīvs un visaptverošs tiesiskais regulējums, lai vērstos pret naudas līdzekļu vai īpašuma iegūšanu teroristiskiem nolūkiem, pieprasot dalībvalstīm identificēt, izprast un mazināt ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu saistītos riskus [18].

14 Skat. it īpaši 2010. gada 9. novembra sprieduma lietā *Volker und Markus Schecke* un *Eifert* (C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662) 75. punktu.

15 Spriedums, 2020. gada 18. jūnijs, Komisija/Ungārija (Biedrošanās pārskatāmība) (C-78/18, EU:C:2020:476).

16 Skat. spriedumu, 2020. gada 18. jūnijs, Komisija/Ungārija (Biedrošanās pārskatāmība) (C-78/18, EU:C:2020:476, 79. punkts).

17 Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta Ž. Rišāra Delatūra [*J. Richard de la Tour*] secinājumus lietā *Ecotex BULGARIA* (C-544/19, EU:C:2020:931, 46. punkts).

18 Skat. Direktīvas 2018/843 1. apsvērumu.

51. Šajā kontekstā vajadzībai pēc precīzas un atjauninātas informācijas par dalībvalstu teritorijā reģistrētu korporatīvo un citu juridisko vienību patieso labuma guvēju – kā noteikts Direktīvas 2015/849 3. panta 6. punktā – ir izšķiroša nozīme tādu noziedznieku izsekošanā, kuri citādi varētu slēpt savu identitāti aiz korporatīvās struktūras [19].

52. Atbilstoši Direktīvas 2015/849 3. panta 6. punktam patiesie labuma guvēji ir fiziskā(-ās) personas, kurai/kurām faktiski pieder klients vai kura(-as) šo klientu kontrolē, un/vai fiziska(-as) persona(-as), kuras/kuru vārdā darījums vai darbība tiek veikta.

53. Tādējādi Direktīvas 2015/849 30. panta 1. un 3. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina attiecīgi, lai, pirmkārt, no korporatīvām un citām juridiskām vienībām, kas inkorporētas to teritorijā [20], tiktu prasīts iegūt un glabāt adekvātu, pareizu un aktuālu informāciju par to patiesajiem labuma guvējiem, un, otrkārt, lai šī informācija katrā dalībvalstī tiktu glabāta kādā centrālā reģistrā. Šajās normās nav precīzi noteikts, kāda informācija par patieso labuma guvēju ir jāpaziņo minētajam centrālajam reģistram, atstājot katras dalībvalsts ziņā to noteikt.

54. Attiecībā uz piekļuvi šai informācijai Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punktā, tās sākotnējā redakcijā, bija paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, lai informācija par patiesajiem labuma guvējiem vienmēr būtu pieejama kompetentajām iestādēm un finanšu ziņu vākšanas vienībām – bez jebkādiem ierobežojumiem (a) apakšpunkts), atbildīgajiem subjektiem – saistībā ar klienta uzticamības pārbaudi (b) apakšpunkts) un jebkurai personai vai organizācijai, kas var pierādīt, ka tām ir likumīgas intereses (c) apakšpunkts).

55. No Direktīvas 2018/843 2. apsvēruma izriet, ka, ņemot vērā "jaunas tendences, jo īpaši attiecībā uz to, kādā veidā teroristu grupas finansē un īsteno savas operācijas", ir atzīts, ka ir jāveic "turpmāki pasākumi nolūkā nodrošināt finanšu darījumu, korporatīvo un citu juridisko vienību [..] aizvien labāku pārredzamību". Kā izriet no Direktīvas 2018/843 5. apsvēruma, šiem papildu pasākumiem, ar kuriem groza Direktīvu 2015/849, tomēr ir jābūt "veiktiem, pienācīgi ievērojot pamattiesības uz personas datu aizsardzību, kā arī ievērojot un piemērojot proporcionalitātes principu".

56. Tātad, lai veicinātu augstāku pārredzamības līmeni pār patiesajiem labuma guvējiem, Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunkta sākotnējā redakcija tika grozīta ar Direktīvu 2018/843, tādējādi, ka iespēja piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem tagad ir pieejama "ikvienam sabiedrības loceklim" bez vajadzības pierādīt jebkādas intereses.

57. Konkrētāk, saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otro daļu ikvienam sabiedrības loceklim ir atļauta "piekļuve vismaz informācijai par patiesā labuma guvēja vārdu un uzvārdu, dzimšanas mēnesi un gadu, pastāvīgās dzīvesvietas valsti un valstspiederību, kā arī turētās kapitāla daļas veidu un apmēru". Turklāt saskaņā ar šī 30. panta 5. punkta trešo daļu dalībvalstis var sniegt piekļuvi "papildu informācijai, kas ļauj identificēt faktisko īpašnieku", un šī papildu informācija ietver "vismaz dzimšanas datumu vai kontaktinformāciju saskaņā ar datu aizsardzības noteikumiem".

[19] Dalībvalstis šajā nolūkā var izmantot centrālu datubāzi, kurā apkopo informāciju par patiesajiem labuma guvējiem, vai komercreģistru vai kādu citu centrālo reģistru.

[20] Īpaši noteikumi saistībā ar informāciju par patiesajiem labuma guvējiem trastos vai juridiskos veidojumos ar līdzīgu struktūru vai funkcijām ir paredzēti Direktīvas 2015/849 31. pantā.

58. Attiecībā uz piekļuves kārtību šiem datiem, ar Direktīvu 2018/843 Direktīvas 2015/849 30. pantā tika ieviests 5.a punkts, kas dalībvalstīm dod iespēju izvēlēties darīt pieejamu to valsts reģistros iekļauto informāciju ar nosacījumu, ka tiek veikta tiešsaistes reģistrācija un tiek samaksāta maksa, kas nepārsniedz informācijas pieejamības nodrošināšanai nepieciešamās administratīvās izmaksas.

59. Tomēr sabiedrības piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem nav neierobežota. Proti, Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts dod iespēju dalībvalstīm paredzēt atkāpes no piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem. Minētā panta 9. punktā, tā ar Direktīvu 2018/843 grozītajā redakcijā, ir noteikts, ka dalībvalstis var paredzēt atkāpes no piekļuves šādai informācijai ārkārtas apstākļos, kas nosakāmi valsts tiesību aktos, ja kompetento subjektu vai sabiedrības piekļuve patieso labuma guvēju pakļautu nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam vai ja patiesais labuma guvējs ir nepilngadīgs vai citā veidā juridiski rīcībnespējīgs.

60. Kā izriet no Direktīvas 2018/843 30.[21], 31.[22], 32.[23] un 33.[24] apsvēruma, ar šo direktīvu ieviestie grozījumi Direktīvas 2015/849 30. pantā – tostarp nodrošinot iespēju piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem "ikvienam sabiedrības loceklim" bez vajadzības pierādīt jebkādas intereses – bija paredzēti, lai veicinātu augstāku pārredzamības līmeni pār patiesajiem labuma guvējiem un uzņēmumu kontroles struktūrām ar galveno mērķi radīt vidi, kuru mazāk iespējams izmantot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai[25]. Lielākas pārredzamības ieviešanai bija paredzēts arī pozitīvs blakus efekts, proti, palielināt uzticēšanos finanšu tirgiem[26].

21 Atbilstoši Direktīvas 2018/843 30. apsvērumam "publiska piekļuve informācijai par faktiskajiem īpašniekiem ļauj pilsoniskajai sabiedrībai, tostarp preses vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām, labāk kontrolēt informāciju un veicina to, ka saglabājas uzticēšanās uzņēmumu darījumu un finanšu sistēmu integritātei. Tas var veicināt korporatīvo un citu juridisko vienību un juridisko veidojumu ļaunprātīgas izmantošanas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas nolūkā apkarošanu, palīdzot izmeklēšanai un ietekmējot reputāciju, ņemot vērā, ka ikviens, kas iesaistīsies darījumos ar tiem, zinās, kas ir to faktiskie īpašnieki. Tas arī atvieglo savlaicīgu un efektīvu informācijas pieejamību finanšu iestādēm, kā arī valsts iestādēm, tostarp trešo valstu iestādēm, kas iesaistītas šādu noziegumu apkarošanā. Piekļuve minētajai informācijai arī palīdzētu izmeklēt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ar to saistītus predikatīvus noziegumus un teroristu finansēšanu".

22 Atbilstoši Direktīvas 2018/843 31. apsvērumam "ieguldītāju un sabiedrības uzticēšanās finanšu tirgiem lielā mērā ir atkarīga no precīzu atklāšanas režīmu pastāvēšanas, kas nodrošina pārredzamību faktisko īpašnieku un uzņēmumu kontroles struktūru jomā. Tas jo īpaši attiecas uz korporatīvās pārvaldības sistēmām, ko raksturo koncentrēta īpašnieku struktūra – tāda kā Savienībā. No vienas puses, lieli ieguldītāji ar ievērojamām balsstiesībām un naudas plūsmu tiesībām var veicināt ilgtermiņa izaugsmi un noturīgu sniegumu. Tomēr, no otras puses, kontrolējošiem faktiskajiem īpašniekiem ar lieliem balsstiesību blokiem var būt stimuls novirzīt korporatīvos aktīvus un iespējas personīgam labumam uz mazākuma ieguldītāju rēķina. Iespēja palielināt uzticēšanos finanšu tirgiem būtu jāuzskata par pozitīvu blakusefektu, bet ne par pārredzamības palielināšanas mērķi, kas ir izveidot vidi, kuru nebūtu izdevīgi izmantot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas nolūkiem".

23 Atbilstoši Direktīvas 2018/843 32. apsvērumam "ieguldītāju un sabiedrības kopumā uzticēšanās finanšu tirgiem lielā mērā ir atkarīga no precīzu atklāšanas režīmu pastāvēšanas, kas nodrošina korporatīvo un citu juridisko vienību, kā arī dažu veidu trastu un līdzīgu juridisku veidojumu faktisko īpašnieku un kontroles struktūru pārredzamību. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāļauj pietiekami saskaņotā un koordinētā veidā piekļūt informācijai par faktiskajiem īpašniekiem, izveidojot skaidrus sabiedrības piekļuves noteikumus, lai trešās personas visā Savienībā var pārliecināties, kas ir korporatīvo un citu juridisko vienību, kā arī dažu veidu trastu un līdzīgu juridisku veidojumu faktiskie īpašnieki".

24 Atbilstoši Direktīvas 2018/843 33. apsvērumam "tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina piekļuve informācijai par korporatīvo un citu juridisko vienību faktiskajiem īpašniekiem pietiekami saskaņotā un koordinētā veidā, izmantojot centrālos reģistrus, kuros norādīta informācija par faktiskajiem īpašniekiem, izveidojot skaidrus noteikumus par publisku piekļuvi, lai trešās personas visā Savienībā varētu pārliecināties par korporatīvo un citu juridisko vienību faktiskajiem īpašniekiem".

25 Skat. Direktīvas 2018/843 31. apsvērumu, kas iekļauts šo secinājumu 23. zemsvītras piezīmē, konkrēti – pēdējo teikumu.

26 Turpat.

61. Lai gan ar Direktīvu 2018/843 Direktīvā 2015/849 ieviestie grozījumi bija vērsti uz iepriekš minēto galveno mērķi veicināt augstāku pārredzamības pakāpi, tomēr minētās direktīvas 34.[27] apsvērumā ir skaidri atzīta nepieciešamība panākt taisnīgu līdzsvaru starp sabiedrības interesēm noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanā, no vienas puses, un attiecīgo personu pamattiesībām, no otras puses.

62. Tādējādi, kā izriet no Direktīvas 2018/843 36.[28] apsvēruma, ar mērķi nodrošināt samērīgu un līdzsvarotu pieeju un tostarp garantēt tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, Direktīvā 2015/849 ir paredzētas atkāpes no tā, ka, izmantojot reģistrus, tiek izpausta informācija par patiesajiem labuma guvējiem un no sabiedrības piekļuves šādai informācijai, ar šīs direktīvas 30. panta 9. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

3. Par Direktīvas 2015/849 un Direktīvas 2018/843 un VDAR savstarpējo saistību

63. Otrā jautājumu grupa, kas ir minēta šo secinājumu 35. punktā, proti, jautājumi, kas uzdoti ar trešo jautājumu lietā C-601/20, ir formulēti tā, ka ar tiem tiek lūgts Tiesai izvērtēt ar Direktīvu 2015/849 izveidotās kārtības, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, spēkā esamību, ievērojot vairākas VDAR normas.

64. Šādos apstākļos, šķiet, ir lietderīgi veikt dažus sākotnējus apsvērumus par savstarpējo saistību, kas pastāv starp šiem Savienības tiesību aktiem, proti, Direktīvu 2015/849 un Direktīvu 2018/843, no vienas puses, un VDAR, no otras puses.

65. Šajā sakarā vispirms ir jāatzīmē, ka runa ir par atvasināto tiesību aktiem, kuriem Savienības tiesību avotu hierarhijā ir viens rangs.

66. No judikatūras izriet, ka gadījumos, kad divos viena un tā paša ranga atvasināto tiesību aktos nav ietverta tiesību norma, kurā būtu skaidri paredzēta vienas prioritāte pār otru, ir jānodrošina tāda abu šo tiesību piemērošana, kas būtu saderīga ar otru un kas šādi ļautu tās piemērot saskanīgi[29].

67. Šajā lietā pastāv skaidras saiknes starp konkrētajiem [tiesību] aktiem. Tiešākā saikne ir noteikta Direktīvas 2015/849 41. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru, redakcijā, kas grozīta ar Direktīvu 2019/2177, "uz personas datu apstrādi, ko veic saskaņā ar šo direktīvu, attiecas [VDAR]". Direktīvas 2018/843 38. apsvērumā ir arī norādīts, ka "uz personas datu apstrādi saskaņā ar šo direktīvu attiecas [VDAR]" un "faktiskie īpašnieki būtu jāinformē par viņu tiesībām saskaņā ar pašreizējo Savienības tiesisko regulējumu datu aizsardzības jomā, kas noteikts [VDAR]". Direktīvas 2015/849 43. pantā arī ir ietverta atsauce uz VDAR.

27 Atbilstoši Direktīvas 2018/843 34. apsvēruma pirmajam teikumam "visos gadījumos, gan attiecībā uz korporatīvām un citām juridiskām vienībām, gan attiecībā uz trastiem un līdzīgiem juridiskiem veidojumiem, būtu jācenšas panākt godīgu līdzsvaru, jo īpaši starp sabiedrības interesēm nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanā un datu subjektu pamattiesībām".

28 Atbilstoši Direktīvas 2018/843 36. apsvērumam "turklāt ar mērķi nodrošināt samērīgu un līdzsvarotu pieeju un garantēt tiesības uz privāto dzīvi un personas datu aizsardzību dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai paredzēt izņēmumus attiecībā uz informācijas par faktiskajiem īpašniekiem atklāšanu, izmantojot reģistrus, un uz piekļuvi šādai informācijai ārkārtas gadījumos, ja minētā informācija pakļautu faktisko īpašnieku nesamērīgam krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam. Dalībvalstīm arī vajadzētu būt iespējai prasīt tiešsaistes reģistrāciju, lai identificētu ikvienu personu, kas pieprasa informāciju no reģistra, kā arī samaksu par piekļuvi informācijai reģistrā".

29 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 28. jūnijs, Komisija/*Éditions Odile Jacob* (C-404/10 P, EU:C:2012:393, 110. punkts). Skat. arī spriedumu, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Bavarian Lager* (C-28/08 P, EU:C:2010:378, 56. punkts).

68. Neraugoties uz minētā 41. panta 1. punktā [30] lietoto terminu "attiecas", manuprāt, šīs saiknes nenodrošina VDAR pārākumu pār Direktīvu 2015/849 un Direktīvu 2018/843 [31], lai VDAR pati par sevi varētu veidot tiesiskuma kritēriju šo direktīvu normu spēkā esamības novērtēšanai.

69. Turpretī šīs saiknes pauž prasību koordinēt personas datu apstrādi, kas izriet no minēto direktīvu piemērošanas, no vienas puses, ar VDAR ieviesto vispārējo tiesisko regulējumu Savienības tiesībās par datu aizsardzību, no otras puses.

70. Turklāt ar šo vispārējo tiesisko regulējumu, kas izveidots ar VDAR, – it īpaši (bet ne tikai) šīs regulas 5. un 6. pantā, – tiek īstenotas prasības, kas izriet no Hartas 8. pantā aizsargātajām pamattiesībām uz personas datu aizsardzību, un jo īpaši prasības, kas skaidri noteiktas minētā panta 2. punktā [32].

71. No tā izriet, ka, lai izpildītu no Hartas 8. panta izrietošās prasības, Direktīvā 2015/849 noteiktā datu apstrādes kārtība attiecībā uz patiesajiem labuma guvējiem ir jāinterpretē saskaņoti ar VDAR normām, kā tas skaidri paredzēts šīs direktīvas 41. panta 1. punktā.

72. Turklāt arī dalībvalstu iestādēm, it īpaši valsts likumdevējam, ir jāņem vērā no VDAR normām izrietošās prasības, regulējot un piemērojot iepriekš minētajās direktīvās noteikto kārtību finanšu sistēmas izmantošanas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai nepieļaušanas jomā, un it īpaši datu apstrādes kārtību saistībā ar patiesajiem labuma guvējiem, ko paredz abas minētās direktīvas.

73. Tādējādi iesniedzējtiesas uzdotie prejudiciālie jautājumi ir jāanalizē, ņemot vērā šos principus.

B. Par Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunkta un 9. punkta spēkā esamību (pirmais jautājums un otrā jautājuma b) apakšjautājums lietā C-601/20)

74. Pirmajā jautājumā, kas uzdots lietā C-601/20, iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunkts, ciktāl tajā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka informācija par patiesajiem labuma guvējiem ir pieejama ikvienam sabiedrības loceklim bez pamatojuma par leģitīmām interesēm, ir spēkā, ņemot vērā tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību, kas ir garantētas attiecīgi Hartas 7. un 8. pantā.

75. Otrā jautājuma b) apakšjautājumā, kas uzdots tajā pašā lietā, iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts, kurā dalībvalstīm ir dota iespēja paredzēt atkāpes tostarp no tā, ka ikviens sabiedrības loceklis var piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, ir spēkā, ņemot vērā Hartā nostiprinātās minētās pamattiesības.

30 Proti, personas datu apstrāde, nevis direktīva kā tāda, ir tā, uz ko ir "jāattiecas" VDAR. Turklāt jāatzīmē, ka vārds "attiecas" tika lietots arī 41. panta sākotnējā redakcijā saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.).

31 Tāpat arī starp VDAR un abām iepriekš minētajām direktīvām nepastāv *lex generalis – lex specialis* attiecības, pretēji tam, kā tas varētu būt starp VDAR un citām direktīvām (šajā nozīmē skat. it īpaši VDAR 173. apsvērumu un 95. pantu).

32 Šajā nozīmē, tostarp atsaucoties uz Direktīvas 95/46 6. un 7. pantu, kas atbilst VDAR 5. un 6. pantam, skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 40. punkts). Saistībā ar ļoti nesen veiktu VDAR darbības jomas analīzi skat. ģenerāladvokāta Ž. Rišāra Delatūra [*J. Richard de la Tour*] secinājumus lietā *Facebook Ireland* (C-319/20, EU:C:2021:979, 50.–52. punkts).

76. Manuprāt, ir lietderīgi analizēt kopā abus šos jautājumus, kas attiecas uz viena un tā paša Direktīvas 2015/849 panta divu punktu spēkā esamību. Proti, abi šie jautājumi attiecas uz diviem aspektiem vienā un tajā pašā kārtībā, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kas ir ieviesta šajā direktīvā, un [šīs kārtības] spēkā esamība, manuprāt, ir jāvērtē kopumā. Uzskatu, ka, lai varētu atbildēt uz pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-601/20 attiecībā uz šīs informācijas pieejamības atvēršanu sabiedrībai, nepamatojot ne ar kādām interesēm, nav iespējams neņemt vērā minētās direktīvas 30. panta 9. punktā paredzēto atkāpju sistēmu. Abi jautājumi tātad ir saistīti.

77. Iesākumā vēlreiz norādu, ka no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pirmajā jautājumā lietā C-601/20 netiek apšaubīta ne datu par patiesajiem labuma guvējiem paziņošana un glabāšana centrālā reģistrā, ne arī pati kārtība, kas regulē piekļuvi šai informācijai, kāda ir paredzēta Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punktā. Minētais jautājums attiecas tikai uz Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunkta grozījumiem, kas izriet no Direktīvas 2018/843. Tātad tas attiecas tikai uz šīs normas sākotnējā redakcijā paredzētās prasības par to, ka ikvienai personai vai organizācijai ir jāpierāda "likumīgas intereses", lai varētu piekļūt datiem par patiesajiem labuma guvējiem, atcelšanu un tādējādi – uz to, ka ir ieviesta iespēja "ikvienam sabiedrības loceklim" piekļūt šādai informācijai bez nepieciešamības pierādīt jebkādas intereses.

1. Ar Hartas 7. un 8. pantu aizsargātās tiesības un nosacījumi, kas jāizpilda, iejaucoties šajās tiesībās

78. Attiecībā uz pamattiesībām, kas norādītas abos iepriekš minētajos jautājumos par spēkā esamības novērtējumu, jāatgādina, ka Hartas 7. pantā ikvienam ir garantētas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves, mājokļa un saziņas neaizskaramību. Savukārt Hartas 8. panta 1. punktā ir skaidri atzītas ikvienas personas tiesības uz personas datu aizsardzību. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai šīs tiesības, kas attiecas uz jebkādu informāciju par identificētu vai identificējamu fizisku personu, ir cieši saistītas, [un tādējādi] piekļuve fiziskas personas datiem, lai tos saglabātu vai izmantotu, ietekmē šīs personas pamattiesības uz privātās dzīves neaizskaramību [33].

79. Tomēr Hartas 7. un 8. pantā noteiktās tiesības nav uztveramas kā absolūtas prerogatīvas, bet gan jāaplūko saistībā ar to funkciju sabiedrībā [34]. Hartas 8. panta 2. punktā tādējādi ir atļauta personas datu apstrāde, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi. Šī norma paredz, ka personas dati ir jāapstrādā "godprātīgi, noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos".

80. Jebkuriem personas datu aizsardzības tiesību, kā arī tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību ierobežojumiem ir jāatbilst arī Hartas 52. panta 1. punkta prasībām. Tādējādi šim ierobežojumam ir jābūt paredzētam tiesību aktos, tam ir jārespektē šo tiesību būtība un, ievērojot samērīguma principu, tam ir jābūt nepieciešamam un patiešām jāatbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

33 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Facebook Ireland* un *Schrems* (C-311/18, EU:C:2020:559, 170. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Facebook Ireland* un *Schrems* (C-311/18, EU:C:2020:559, 172. punkts un tajā minētā judikatūra).

81. Novērtējot pasākumu, kas ierobežo šīs tiesības, jāņem vērā arī Hartas 3., 4., 6. un 7. pantā garantēto tiesību nozīmīgums un valsts drošības un smagu noziegumu apkarošanas mērķi, veicinot citu personu tiesību un brīvību aizsardzību [35].

82. Turklāt Hartas 52. panta 3. punkta mērķis ir nodrošināt nepieciešamo saskaņotību starp tajā ietvertajām tiesībām un atbilstošajām ECPAK garantētajām tiesībām, kuras ir jāņem vērā kā minimālās aizsardzības robeža [36]. Hartas 7. pantā nodrošinātās tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību atbilst ECPAK 8. pantā garantētajām tiesībām, un līdz ar tām jāpiešķir tāda pati nozīme un tvērums [37].

83. Ņemot vērā šos principus, ir pārbaudāmi abi minētie jautājumi, novērtējot spēkā esamību.

2. Par to, vai pastāv iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā noteiktajās tiesībās, un par tās smagumu

84. Lai izvērtētu iesniedzējtiesas apšaubīto Direktīvas 2015/849 normu spēkā esamību, iesākumā ir jāpārbauda, vai ar tādām darbībām, kuras ir paredzētas šajās normās, var tikt aizskartas Hartas 7. un 8. pantā garantētās pamattiesības un vai tās var būt iejaukšanās šajās tiesībās. Ja tā ir, tad jānosaka arī šādas iejaukšanās smaguma pakāpe [38].

85. Attiecībā, vispirms, uz *iejaukšanās esamību*, pirmkārt, jānorāda, ka tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību saistībā ar personas datu apstrādi, kas ir garantētas Hartas 7. un 8. pantā, attiecas uz jebkādu informāciju par identificētu vai identificējamu fizisku personu [39], kas šajā gadījumā ir korporatīvo un citu juridisko vienību patiesie labuma guvēji, kā noteikts Direktīvas 2015/849 3. panta 6. punktā, kuri ir identificējamas fiziskas personas.

86. Otrkārt, arī jānorāda, ka informācija par patiesajiem labuma guvējiem, kurai sabiedrība var piekļūt, kas ir uzskaitīta Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā un ir minēta šo secinājumu 57. punktā, ir personas dati [40]. Šajā sakarā no judikatūras izriet, ka tas, ka šī informācija iekļaujas profesionālās darbības kontekstā, nevar liegt to kvalificēt kā personas datu kopumu [41].

35 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 122. punkts).

36 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 124. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Skat. spriedumu, 2020. gada 18. jūnijs, Komisija/Ungārija (Biedrošanās pārskatāmība) (C-78/18, EU:C:2020:476, 122. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Iejaukšanās smaguma pakāpes noteikšana ir nepieciešama, ņemot vērā judikatūrā atzīto saikni, veicot samērīguma principa novērtējumu, starp minēto tiesību ierobežojumu radīto iejaukšanās smagumu un šo ierobežojumu attaisnojošo vispārējo interešu mērķa nozīmīgumu. Šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 2. oktobris, *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 55. punkts), un 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi) (C-746/18, EU:C:2021:152, 32. punkts un minētā judikatūra). Sīkāku informāciju skat. šo secinājumu 152. un 153. punktā minētajā judikatūrā.

39 Skat. it īpaši Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 122. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 34. punkts). Šajā sakarā skatīt arī jēdziena "personas dati" definīciju, kāda paredzēta VDAR 4. panta 1. punktā.

41 Spriedums, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

87. Turklāt no judikatūras izriet, ka, lai noteiktu, vai uz personas datiem ir jāattiecina Savienības tiesībās paredzētā aizsardzība, nav nozīmes tam, vai minētā informācija ir vai nav īpaši sensitīva. Pie tam Tiesa jau ir nospriedusi, ka, lai raksturotu iejaukšanos Hartas 7. pantā garantētajās pamattiesībās, ir maznozīmīgi, vai attiecīgā informācija par privāto dzīvi ir vai nav sensitīva un vai ieinteresētajām personām ir vai nav radītas neērtības šīs iejaukšanās dēļ [42].

88. Treškārt, kā norādīja visi lietas dalībnieki, kas Tiesai iesniedza apsvērumus, darbības, kas ir paredzētas Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunktā, – proti, par reģistra uzturēšanu atbildīgās iestādes veikta patieso labuma guvēju personas datu, piemēram, kas minēti šo secinājumu 57. punktā, publiskošana un izpaušana sabiedrībai, – ir darbības, kas var aizskart Hartas 7. un 8. pantā garantētās pamattiesības. Šīs darbības tādējādi ir iejaukšanās Hartas 7. panta garantētajās tiesībās [43]. Tās ir arī iejaukšanās Hartas 8. pantā garantētajās tiesībās uz personas datu aizsardzību, jo paredz personas datu apstrādi [44], kas izriet no šī 8. panta 2. punkta [45] un par kuru minētā institūcija ir atbildīga [46].

89. Turklāt šajā lietā, tiklīdz dati ir izpausti, tie ir pieejami sabiedrības locekļiem, kuri piekļūst reģistrā ietvertajai un pieejamajai informācijai, un attiecīgajā gadījumā šīs personas tos saglabā un izplata [47]. Šī piekļuve ir papildu iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās tiesībās [48]. No tā brīža, kad sabiedrības loceklis piekļūst reģistrā iekļautajiem datiem, tas būs pārzinis, kas atbildēs arī par turpmākām datu apstrādes darbībām [49].

90. Līdz ar to ir jāsecina, ka darbības, kas izriet no Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunkta piemērošanas, ir iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās.

91. Pēc tam, attiecībā uz šīs *iejaukšanās smaguma* novērtēšanu, pirmām kārtām, jānorāda, ka šajā lietā personu skaits, kuras šī iejaukšanās var skart, nav neierobežots, nedefinēts un nediferencēts, bet tieši pretēji – noteikts [50]. Proti, fiziskas personas, kuras šo secinājumu 85. punktā minētās definīcijas izpratnē ir identificējamas kā korporatīvo un citu juridisko vienību patiesie labuma guvēji, ir konkrētu personu grupa. Šīs personas tiek noteiktas, ņemot vērā viņu lomu korporatīvās un citās juridiskās vienībās, proti, to, ka viņi ir šo vienību patiesie labuma guvēji. Turklāt noteikšana tiek veikta, ņemot vērā mērķus [51], kas ir sasniedzami ar pienākumu paziņot patieso labuma guvēju reģistram attiecīgos datus. Tātad pastāv saikne starp datu subjektiem (proti, patiesajiem labuma guvējiem) un apstrādes darbību nolūku.

42 Spriedums, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 115. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2010. gada 9. novembris, *Volker und Markus Schecke* un *Eifert* (C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662, 58. punkts).

44 Šajā nozīmē skat. Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 126. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Turklāt VDAR 4. panta 2. punktā apstrāde tostarp ir definēta arī kā datu "izpaušana, nosūtot, izplatot vai citādi darot tos pieejamus".

46 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 35. punkts), un 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Soda punkti) (C-439/19, EU:C:2021:504, 101. punkts).

47 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Soda punkti) (C-439/19, EU:C:2021:504, 101. punkts), lai gan tas attiecas uz datiem, kas ietilpst datu kategorijā par sodāmību un pārkāpumiem, un tādējādi – uz īpašām garantijām saskaņā ar VDAR 10. pantu).

48 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2018. gada 2. oktobris, *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 51. punkts). Skat. arī spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Facebook Ireland* un *Schrems* (C-311/18, EU:C:2020:559, 171. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 VDAR 4. panta 7. punkta izpratnē. Šajā ziņā pēc analoģijas skat. ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā SS (Personas datu apstrāde nodokļu mērķiem) (C-175/20, EU:C:2021:690, 45. punkts).

50 Analīzi par lietu, kurā personu skaits, kuras varētu skart iejaukšanās, bija ierobežots, skat. ģenerāladvokāta H. Saugmandsgora Ēes [*H. Saugmandsgaard Øe*] secinājumos lietā *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:300, 34. punkts).

51 Par vispārējo interešu mērķi, kas tiek sasniegts ar kārtību, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, sīkāk skat. šo secinājumu 137. un nākamos punktus.

92. Tomēr, otrām kārtām, jānorāda arī, ka attiecīgo datu apstrādes veids, kas rada iejaukšanos, proti, šo datu publiskošana principā bez jebkādiem piekļuves šķēršļiem, potenciāli var ļaut šos datus izplatīt plašā mērogā.

93. Tomēr Direktīvas 2015/849 30. panta normas atstāj valsts likumdevējam zināmu rīcības brīvību attiecībā uz to, kā noteikt kārtību, kas regulē publisku piekļuvi datiem par patiesajiem labuma guvējiem, kā arī šajā sakarā ievērojamās procedūras. Šādos apstākļos ietekmes apjoms uz attiecīgajām pamattiesībām var atšķirties atkarībā no tā, kādā veidā tiek nodrošināta publiska piekļuve.

94. Tādējādi dažās dalībvalstīs, piemēram, Luksemburgā, kas ir iesaistīta šajās lietās, šādu piekļuvi var nodrošināt, izmantojot automatizētas procedūras, ar pieeju internetā datiem par korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem. Skaidrs, ka šāds piekļuves veids, proti, iespēja brīvi piekļūt šādiem datiem internetā, var veicināt maksimālu šādu datu izplatību. Tāpēc šāds datu apstrādes veids var dot iespēju plaši izplatīt šos datus [52].

95. Trešām kārtām, saistībā ar datiem, kurus skar iejaukšanās, no Tiesas judikatūras izriet, ka – jo vairāk ir datu kategoriju, kurām ir pieprasīta piekļuve, jo vairāk iejaukšanās var būt kvalificējama kā "smaga" [53].

96. No Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrās daļas izriet, ka šajā lietā – izņemot jautājumu par dalībvalstīm piešķirto rīcības brīvību, kas ir izskatīts šo secinājumu 105.–107. punktā, – šie dati atbilst divām kategorijām: pirmkārt, virkne datu saistībā ar patieso labuma guvēju personas identitāti (vārds un uzvārds, dzimšanas mēnesis un gads, kā arī valstspiederība) un ar to uzturēšanās valsti, bez citiem precizējumiem; otrkārt, dati saistībā ar turējumā esošās faktiskās līdzdalības veidu un apjomu. Patieso labuma guvēju reģistrā esošo pārējo informāciju neietekmē šo secinājumu 88. un 89. punktā minētās darbības, kas veido iejaukšanos, par kuru ir uzdoti prejudiciālie jautājumi šajā lietā.

97. Attiecībā uz pirmās kategorijas datiem runa ir par ierobežotiem datiem, kas ļauj nešaubīgi individualizēt personu, bet kas var būt tā sauktā "kontaktinformācija" [54] un identifikācijas informācija, nevis, tā teikt, "kvalificētie" dati, kas būtībā attiecas uz privāto un intīmo dzīvi vai ļauj izveidot attiecīgās personas privātās identitātes ticamu, precīzu un izsmeļošu aprakstu [55]. Lai gan šie dati ļauj ar noteiktu precizitāti identificēt konkrēto personu, proti, patieso labuma guvēju, tomēr, manuprāt, tie neļauj izdarīt īpaši precīzus secinājumus par personu, kuru dati tiek skarti, privāto dzīvi [56].

[52] Tiesa jau vairākkārt ir izskatījusi lietas, kas saistītas ar personas datu izpaušanu sabiedrībai. Papildus jau minētajiem spriedumiem – 2010. gada 9. novembris, *Volker und Markus Schecke* un *Eifert* (C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662), 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197), un 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Soda punkti) (C-439/19, EU:C:2021:504), līdzīga lieta (lieta C-184/20, *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*) joprojām tiek izskatīta un attiecas uz valsts normatīvajiem aktiem, kuros ir paredzēts internetā publicēt personas datus, kas ietverti deklarācijās par interesēm, lai novērstu interešu konfliktu un korupciju publiskajā sektorā (skat. ģenerāladvokāta P. Pikamēes [*P. Pikamäe*] secinājumus šajā lietā (EU:C:2021:991).

[53] Šajā ziņā skat. manus secinājumus lietā *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi) (C-746/18, EU:C:2020:18, 79. punkts).

[54] Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta H. Saugmandsgora Ēes [*H. Saugmandsgaard Øe*] secinājumus lietā *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:300, 35. punkts).

[55] Šajā sakarā un šajā nozīmē skat. apsvērumus, kas ietverti ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona [*P. Cruz Villalón*] secinājumos apvienotajās lietās *Digital Rights Ireland* u.c. (C-293/12 un C-594/12, EU:C:2013:845, 64., 65. un 74. punkts).

[56] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 2. oktobris, *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 60. punkts, *in fine*).

98. Attiecībā uz otro datu kategoriju tie ir ekonomiska rakstura dati, kas atklāj faktiskās līdzdalības veidu sabiedrībā vai vienībā – piemēram, pamatkapitāla daļu vai akciju turējumu – un šo līdzdalības apjomu, ko var izteikt, piemēram, kā līdzdalības procentuālo daļu vienībā. Lai gan šādi dati, protams, ļauj noteikt patiesā labuma guvēja līdzdalības apjomu attiecīgajā sabiedrībā vai juridiskajā vienībā un tādējādi tiem ir zināma ekonomiska nozīme, tomēr, manuprāt, šādi dati, tāpat kā pirmās kategorijas dati, neļauj izdarīt precīzus secinājumus par konkrēto personu privāto dzīvi [57].

99. Tāpēc dati par patiesajiem labuma guvējiem, kas ir pieejami ikvienam sabiedrības loceklim, šķiet, ir mazāk sensitīvi nekā dažas citas personas datu kategorijas [58].

100. Savos apsvērumos *Sovim* tomēr apgalvoja, ka brīva publiska piekļuve Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā minētajiem datiem ļautu novērtēt ieinteresētās personas mantu un identificēt tās vēlmes attiecībā uz tās ieguldījumu veidu un apjomu. Tiesas sēdē *Sovim* arī apgalvoja, ka piekļuve šiem datiem ļautu veikt ekonomiskās izlūkošanas operācijas profilēšanas nolūkā.

101. Šajā ziņā norādu, ka, lai gan, protams, piekļuve datiem par faktiskās līdzdalības veidu un apmēru korporatīvajā vienībā ļauj iegūt noteiktu informāciju par personas mantu, tomēr ir divi nozīmīgi apsvērumi. Pirmkārt, ieguldījumi korporatīvajās vienībās parasti ir tikai viena daļa no personas mantas, tos parasti veido diversificēta ieguldījumu virkne, tostarp cita veida ieguldījumi, piemēram, ieguldījumi finanšu instrumentos vai nekustamajā īpašumā. Piekļuve tikai datiem par ieguldījumiem korporatīvajās vienībās tādējādi parasti ļauj iegūt ierobežotu priekšstatu par personas mantu. Otrkārt, ja vien faktiskā līdzdalība, kuras veids un apmērs tiek atklāts, neattiecas uz korporatīvām vienībām, kuru vērtība kaut kādā veidā ir publiski zināma, bez papildu informācijas nekādā ziņā nav skaidrs, kā noteikt precīzu korporatīvās vienības vai ieguldījuma, ko veido šīs korporatīvās vienības daļu turējums, vērtību. No tā izriet, ka pat tad, ja, iegūstot piekļuvi minētajiem datiem, var iegūt ierobežotu ieskatu par personas mantu, tas parasti neļauj izdarīt precīzus secinājumus par šīs mantas kvantitatīvu apmēru.

102. Līdzīgi apsvērumi, manuprāt, attiecas arī uz risku, ka piekļuve šādai informācijai varētu novest pie personas ekonomiskās profilēšanas. Lai gan, protams, piekļuve šo secinājumu 98. punktā minētajiem datiem ļauj noteikt jomas (vai vismaz dažas no jomām), kurās persona veic ieguldījumus, šāda piekļuve ne vienmēr ļauj izdarīt precīzus secinājumus par šīs personas ieguldījumu profilu. Šajā ziņā arī atzīmēju, ka konkrētā kārtība, kas regulē publisku piekļuvi reģistram, šajā sakarā ietekmē šo jautājumu un var vēl vairāk ierobežot šo risku. Tādējādi konstatēju, ka Luksemburgā attiecīgo datu meklēšanu internetā var veikt, atsaucoties tikai uz juridisko vienību, nevis uz patiesā labuma guvēja personu. Tas, ka reģistrā nav iespējas veikt meklēšanu pēc personas, vēl vairāk ierobežo iespējamu attiecīgās personas ekonomiskās profilēšanas risku.

103. Tomēr arī atzīmēšu, ka precīziem datiem par faktiskās līdzdalības veidu un apmēru korporatīvā vai citā juridiskā vienībā var būt neatkarīga ekonomiska un komerciāla nozīme, jo dažos gadījumos tie var sniegt izpratni par noteiktu korporatīvo vienību faktisko kontroles struktūru, kas varētu nebūt skaidra no citiem informācijas avotiem.

57 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 2. oktobris, *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 60. punkts, *in fine*).

58 Šajā ziņā atgādinu, ka VDAR 9. pantā ir paredzēti īpaši noteikumi tādu personas datu apstrādei, kas atklāj rasi vai etnisko izcelsmi, politiskos uzskatus, reliģisko vai filozofisko pārliecību vai piederību arodbiedrībām, kā arī ģenētisko datu, biometrisko datu apstrādei, lai unikāli identificētu fizisku personu, datu par veselību vai datu par fiziskas personas seksuālo dzīvi vai seksuālo orientāciju apstrādei.

104. Visbeidzot, no visa iepriekš minētā izriet, ka par reģistra uzturēšanu atbildīgās iestādes veiktā datu, kas ir minēti šo secinājumu 57. punktā un attiecas uz patiesajiem labuma guvējiem, publiskošana un izpaušana sabiedrībai, kā arī publiska piekļuve šādiem datiem neapšaubāmi ir iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās. Tomēr uzskatu, ka, neraugoties uz to, ka Direktīvā 2015/849 dalībvalstīm piešķirtās rīcības brīvības ietvaros attiecībā uz attiecīgo personas datu apstrādes kārtību netiek izslēgts, ka šie dati tiks izplatīti plašā mērogā, jo personas datu, uz kuriem attiecas iejaukšanās, apjoms ir diezgan ierobežots un tie nav īpaši sensitīvi, iespējamās kaitīgās sekas personām, kuras skar attiecīgā iejaukšanās, var uzskatīt par mērenām. Minētā iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās, ko rada šo secinājumu 88. un 89. punktā minētās darbības, tāpēc, manuprāt, nav īpaši smaga, jo šāda apjoma un veida dati paši par sevi neļauj iegūt precīzu informāciju par attiecīgajām personām un tādējādi tieši un būtiski neietekmē viņu privātās dzīves intimitāti.

105. Tomēr vēl arī jāatzīmē, ka Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā un trešajā daļā dalībvalstīm ir piešķirta rīcības brīvība attiecībā uz datiem, kas var būt sabiedrībai pieejami. Proti, pirmkārt, minētajā otrajā daļā ir noteikts, ka ikvienam sabiedrības loceklim ir atļauta piekļuve "vismaz" tajā norādītajiem datiem, un tas ļauj saprast, ka dalībvalstis var sniegt piekļuvi papildu datiem. Otrkārt, trešajā daļā ir paredzēts, ka dalībvalstis saskaņā ar nosacījumiem, kas nosakāmi valsts tiesību aktos, var sniegt piekļuvi "papildu informācijai", kas ļauj identificēt patieso labuma guvēju, kura ietver *vismaz* dzimšanas datumu vai kontaktinformāciju saskaņā ar datu aizsardzības noteikumiem.

106. Savienības likumdevējs tātad ir atstājis dalībvalstīm rīcības brīvību paplašināt to datu apjomu, kuri attiecas uz patiesajiem labuma guvējiem, kam var piekļūt sabiedrība, tādējādi izejot ārpus datiem, kas norādīti Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā paredzētajā sarakstā un atgādināti šo secinājumu 96. punktā.

107. Tomēr ir skaidrs, ka šī iespēja paplašināt sabiedrībai pieejamo datu apjomu par patiesajiem labuma guvējiem var potenciāli radīt lielāku iejaukšanos šīm personām Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās. Jāatzīmē ne tikai jautājums par to, cik nenoteikti ir papildu dati, kurus dalībvalstis var pievienot sabiedrībai pieejamo datu sarakstam, kas ir minēts šajā otrajā daļā un ir norādīts šo secinājumu 96. punktā [59], bet arī tas, ka Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta trešajā daļā paredzētā sabiedrības piekļuve precīziem personas kontaktinformācijas datiem (ar to saprotot uzturēšanās vai pastāvīgās dzīvesvietas adresi), manuprāt, pretēji tam, ko esmu secinājis šo secinājumu 104. punktā, varētu nozīmēt smagu iejaukšanos personas privātajā dzīvē. Tādējādi dalībvalstu iespēja padarīt pieejamus papildu datus ir jāanalizē atsevišķi.

3. Par iejaukšanās pamatojumu

108. Tā kā ar Direktīvu 2015/849 noteiktā kārtība, kas regulē publisku piekļuvi, rada iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās, jāpārbauda, vai šo tiesību ierobežojumus var pamatot, piemērojot normas un principus, kas minēti šo secinājumu 79. un 80. punktā.

[59] Šis jautājums ir analizēts šo secinājumu 114. un nākamajos punktos.

a) Par atbilstību prasībai, ka jebkuram Hartas 7. un 8. pantā noteikto tiesību izmantošanas ierobežojumam jābūt paredzētam tiesību aktos

109. Pirmais no nosacījumiem, kam jāatbilst Hartas 7. un 8. pantā noteikto tiesību īstenošanas ierobežojumiem, kurš ir minēts gan Hartas 8. panta 2. punktā, gan vispārēji tās 52. panta 1. punktā, prasa, lai šāds ierobežojums būtu "paredzēts tiesību aktos".

110. Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai [60], kuras pamatā ir Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras [61], prasība par to, ka jebkuram pamattiesību izmantošanas ierobežojumam ir jābūt "paredzētam tiesību aktos", neattiecas tikai uz iejaukšanās "juridisko" izcelsmi, bet nozīmē arī to, ka pašā juridiskajā pamatā ir *skaidri* un *precīzi* jānosaka attiecīgo tiesību īstenošanas ierobežojuma apjoms. Tā kā tas ir saistīts ar "tiesību akta statusu" un tātad ar konkrētā pasākuma pieejamību un paredzamību, tad šis otrais aspekts, uz kuru attiecas jēdziens "paredzēts tiesību aktos" gan Hartas 52. panta 1. punkta, gan tās 8. panta 2. punkta un ECPAK 8. panta izpratnē, paredz ne tikai nodrošināt tiesiskuma principa un adekvātas aizsardzības pret patvaļu [62] ievērošanu, bet atbilst arī tiesiskās drošības prasībai.

111. Šajā lietā norādu, pirmkārt, ka patieso labuma guvēju reģistra uzturētājas iestādes pienākums darīt publiski pieejamus noteiktus datus par patiesajiem labuma guvējiem, kurus tā ir apkopojusi un uzglabājusi, kā arī iespēja sabiedrībai brīvi piekļūt šiem datiem pamatojas uz Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunktu, kā arī uz valsts tiesību aktu noteikumu, ar ko šī norma ir transponēta.

112. Otrkārt, gan attiecīgās direktīvas, proti, Direktīvas 2015/849 un 2018/843, gan valsts transponēšanas tiesību akti ir publicēti oficiālajos vēstnešos, kas ir pieejami ikvienai personai. Šajos apstākļos var uzskatīt, ka ir izpildītas prasības par juridiskā pamata, kas attaisno attiecīgos ierobežojumus, pārredzamību [63].

113. Treškārt, konstatēju, ka Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā ir skaidri un precīzi noteikts to savākto un uzglabāto datu saraksts, kuri par reģistra uzturēšanu atbildīgajai iestādei ir jādara pieejami sabiedrībai, kas var tiem piekļūt.

114. Tomēr tas ir konstatēts, ar atrunu par dalībvalstīm noteikto iespēju darīt plašai sabiedrībai pieejamus papildu datus, pamatojoties uz otrajā daļā lietotajiem vārdiem "vismaz", kā arī saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta trešo daļu. Proti, lai gan ir taisnība, ka publiska piekļuve "papildu datiem", ko dalībvalstis var paredzēt saskaņā ar minēto trešās daļas noteikumu, arī ir jāparedz valsts tiesību aktos, tai ir jāatbilst datu aizsardzības noteikumiem un jābūt vērstai vienīgi uz to, lai ļautu identificēt patieso labuma guvēju, tomēr šis noteikums ir salīdzināms ar tā dēvēto "atvērtā teksta" noteikumu [64], kura mērķis ir iekļaut ne tikai to informāciju, kas ir konkrēti uzskaitīta minētās otrās daļas sarakstā, bet arī virkni papildu informācijas, kas nav ne precīzi definēta, ne arī nosakāma.

60 Skat. tostarp spriedumus, 2020. gada 16. jūlijs, *Facebook Ireland* un *Schrems* (C-311/18, EU:C:2020:559, 175. punkts), 2020. gada 8. septembris, *Recorded Artists Actors Performers* (C-265/19, EU:C:2020:677, 86. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2020. gada 6. oktobris, *Privacy International* (C-623/17, EU:C:2020:790, 65. punkts).

61 Skat. tostarp ECT spriedumus, 2006. gada 8. jūnijs, *Lupsa* pret Rumāniju, (CE:ECHR:2006:0608JUD001033704, 32. un 33. punkts), un 2020. gada 15. decembris, *Piskìn* pret Turciju (CE:ECHR:2020:1215JUD00333991, 206. punkts). Par to, ka jēdzienam "paredzēts tiesību aktos" Hartas 52. panta 1. punktā ir jāizmanto tāda interpretācija, kādu ir noteikusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, skat. ģenerāladvokāta M. Vatelē [*M. Wathelet*] secinājumus lietā *WebMindLicenses* (C-419/14, EU:C:2015:606, 134.–143. punkts).

62 Skat. spriedumu, 2015. gada 17. decembris, *WebMindLicenses* (C-419/14, EU:C:2015:832, 81. punkts).

63 Personas datu apstrādes pārredzamības prasība ir skaidri paredzēta VDAR 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un iesniedzējtiesa to ir minējusi saistībā ar trešā jautājuma a) apakšjautājumu lietā C-601/20.

64 Šajā ziņā skat. Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 160. punkts).

115. Ja iejaukšanās Hartā noteiktajās pamattiesībās notiek, pamatojoties uz Savienības likumdošanas aktu, tad Savienības likumdevējam, ievērojot skaidrības un precizitātes kritērijus, kuri norādīti judikatūrā, par kuru atgādināts šo secinājumu 110. punktā [65], ir jānosaka šīs iejaukšanās precīzs apjoms. No tā izriet, ka tad, ja šī likumdevēja izvēlētais instruments ir direktīva, manuprāt, nevar dalībvalstīm, kas to transponē savās valsts tiesībās, deleģēt noteikt iejaukšanās apjoma definēšanai būtiskus elementus, piemēram, attiecībā uz ierobežojumiem Hartas 7. un 8. pantā paredzētajās pamattiesībās, apstrādāšanas darbībām pakļauto personas datu veidu un apjomu.

116. Šajā lietā, pieņemot Direktīvu 2015/849 un Direktīvu 2018/843, Savienības likumdevējs pats ir ierobežojis Hartas 7. un 8. pantā noteiktās tiesības. Tāpēc iejaukšanos šajās tiesībās, kas ir atļauta šajās direktīvās, nevar uzskatīt par dalībvalstu izvēles sekām [66], neraugoties uz novērtēšanas brīvību, kas tām ir dota, transponējot šo direktīvu valsts tiesību aktos, bet tās juridiskais pamats ir tieši abas minētās direktīvas. Šajos apstākļos Savienības likumdevējam saskaņā ar šo secinājumu 110. punktā atgādināto judikatūru, kā arī ar Hartā ietvertajiem augstajiem pamattiesību aizsardzības standartiem bija pienākums skaidri un precīzi noteikt personas datu veidu un apjomu, uz kuriem attiecas apstrādāšanas darbības. Proti, šāda noteikšana ir būtiska darbība, kurai obligāti cik vien iespējams skaidri un precīzi ir jāseko visam tiesiskajam pamatam, kurā tiek paredzēts pasākums, kas ierobežo Hartas 7. un 8. pantā paredzēto pamattiesību īstenošanu [67].

117. Līdz ar to ir jāsecina, ka šajā lietā tiesiskais pamats, kas pieļauj iejaukšanos, proti, Direktīva 2015/849, skaidri un precīzi nosaka attiecīgo pamattiesību ierobežojuma darbības jomu tikai attiecībā uz datiem, kas ir publiski pieejami, kā tas ir precīzi noteikts Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā ietvertajā sarakstā. Turpretī šī 5. punkta otrajā daļā un trešajā daļā paredzētā iespēja dalībvalstīm darīt pieejamus sabiedrībai papildu datus, kas nav precīzi noteikti, neatbilst šim nosacījumam.

118. No iepriekš minētā izriet, ka tikai attiecībā uz Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā ietverto datu sarakstu Hartas 7. un 8. pantā noteikto tiesību īstenošanas ierobežojumi ir paredzēti tiesību aktos saskaņā ar Hartas 52. pantu.

119. Saistībā konkrēti ar Hartas 8. panta 2. punktā paredzētajām prasībām, šo secinājumu 70. punktā ir norādīts, ka tās it īpaši ir konkretizētas VDAR 5. un 6. pantā.

120. Apstrādes darbību likumības prasība, proti, prasība, ka attiecīgie dati jāapstrādā, pamatojoties uz datu subjekta piekrišanu vai kādu citu tiesību aktos paredzētu leģitīmu pamatu [68], ir paredzēta VDAR 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā [69], un tā ir konkretizēta šī reglamenta 6. pantā, kurā sniegts izsmeļošs un ierobežojošs to gadījumu saraksts, kuros personas datu apstrādi var uzskatīt par likumīgu. Tādējādi, lai apstrādes darbība tiktu uzskatīta par likumīgu, tai ir jāiekļaujas kādā no minētajā 6. pantā paredzētajiem gadījumiem [70].

121. Šajā sakarā, manuprāt, nozīme ir diviem apsvērumiem.

65 Kā arī, ievērojot samērīguma principu. Par šo aspektu skat. 165. *infra*.

66 Skat. *a contrario* spriedumu, 2019. gada 3. decembris, Čehijas Republika/Parlaments un Padome (C-482/17, EU:C:2019:1035, 135. punkts).

67 Līdzīga situācija ir arī lietā *Ligue des droits humains* (C-817/19), par kuru drīzumā tiks sniegti mani secinājumi.

68 Skatīt VDAR 40. apsvērumu.

69 Iesniedzējtiesa atsaucās uz apstrādes likumības prasību atbilstoši VDAR 5. panta 1. punkta a) apakšpunktam saistībā ar lietā C-601/20 uzdotā trešā jautājuma a) apakšjautājumu.

70 Skat. it īpaši spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Soda punkti) (C-439/19, EU:C:2021:504, 99. punkts un tajā minētā judikatūra).

122. Pirmām kārtām, jākonstatē, ka personas datu apstrāde, ko veic iestāde, kura ir atbildīga par patieso labuma guvēju reģistra pārvaldību, īstenojot Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunktu, atbilst vairākiem VDAR 6. pantā paredzētajiem iemesliem atzīšanai par likumīgu[71].

123. Proti, šī apstrādes darbība atbilst, pirmkārt, VDAR 6. panta c) punktā paredzētajam pamatojumam, kas attiecas uz juridiska pienākuma izpildi, ciktāl uz minēto struktūru attiecas no tiesību aktiem izrietošs pienākums veikt šādu apstrādi, kā ir norādīts šo secinājumu 111. punktā.

124. Otrkārt, minētā apstrādes darbība atbilst arī VDAR 6. panta e) punktā paredzētajam mērķim, kas saistīts ar iestādei uzdota sabiedrības interesēs veicama uzdevuma izpildi[72]. Proti, uzturot patieso labuma guvēju reģistru un veicot visas Direktīvas 2015/849 30. pantā paredzētās funkcijas saistībā ar šo reģistru, šī iestāde piedalās šajā direktīvā minētā vispārējo interešu mērķa, proti, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas apkarošanas un nepieļaušanas, sasniegšanā[73]. Turklāt no Direktīvas 2015/849 43. panta 1. punkta skaidri izriet, ka personas datu apstrāde, pamatojoties uz minēto direktīvu, lai nepieļautu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, kā minēts minētajā direktīvā, saskaņā ar VDAR ir uzskatāma par sabiedrības interešu jautājumu.

125. Treškārt, šī pati apstrādes darbība atbilst arī VDAR 6. panta f) punktā paredzētajam iemeslam saistībā ar to, ka tiek īstenotas leģitīmas intereses, ko īsteno pārzinis vai trešās personas, kurām ir piekļuve datiem. Proti, atļaujot piekļuvi šiem datiem, minētā iestāde ļauj šīm trešām personām piedalīties iepriekš minētā mērķa sasniegšanā.

126. Otrām kārtām, norādu, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka ne VDAR 5. pantā, ne 6. pantā nav vispārēji un absolūti aizliegts noteikt ar valsts tiesisko regulējumu, ka valsts iestādei vai struktūrai, kas saskaņā ar likumu ir atbildīga par tāda reģistra uzturēšanu, kāds ir patieso labuma guvēju reģistrs, būtu tiesības vai pat pienākums izpaust personas datus sabiedrībai, ja šī izpaušana ir nepieciešama, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot oficiālās pilnvaras[74].

127. No tā izriet, ka VDAR 5. un 6. pants *per se* neaizliedz tāda reģistra uzturēšanu, kurā atrodas personas dati, kas būtu publiski pieejams, proti, neierobežotam un nenoteiktam personu skaitam, bez kontroles un pamatojuma un bez datu subjekta iespējas zināt, kurš var piekļūt šiem datiem. Jautājums drīzāk ir par šādas pieejas samērīgumu, ņemot vērā sasniedzamo vispārējo interešu mērķi un ievērojot, cik smaga ir iejaukšanās datu subjektu pamattiesībās.

128. No iepriekš minētā izriet, ka apstrādes darbības, kas izriet no Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunkta, ir likumīgas atbilstoši Hartas 8. panta 2. punktam un VDAR 5. panta 1. punkta a) apakšpunktam un 6. punktam.

71 Pēc analoģijas attiecībā uz iestādi, kas ir atbildīga par komercreģistra uzturēšanu, skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 42. punkts).

72 Šajā ziņā skat. arī spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Soda punkti) (C-439/19, EU:C:2021:504, 99. punkta pēdējais teikums).

73 Šajā ziņā sīkāk skat. šo secinājumu 137. un nākamos punktus.

74 Šajā ziņā skat. tieši spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Soda punkti) (C-439/19, EU:C:2021:504, 103. un 104. punkts). Tāpat arī lieta, kurā ir pasludināts 2017. gada 9. marta spriedums, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197), attiecās uz trešo personu piekļuvi reģistram, kurā atrodas personas dati.

b) Par Hartas 7. un 8. pantā paredzēto tiesību būtības ievērošanu

129. Jebkuram pamattiesību izmantošanas ierobežojumam ir jābūt ne tikai ar pietiekami precīzi noteiktu juridisko pamatojumu, bet arī jāievēro šo tiesību būtība. Hartas 52. panta 1. punktā paredzētā prasība, saskaņā ar kuru visos Hartā garantēto tiesību un brīvību ierobežojumos ir jārespektē to būtība, nozīmē, ka gadījumā, ja iejaukšanās apdraud šo būtību, to nevar attaisnot neviens leģitīms mērķis. Tādā gadījumā iejaukšanās tiek uzskatīta par nesaderīgu ar Hartu un nav jāpārbauda, vai tā ir piemērota un nepieciešama mērķa sasniegšanai [75].

130. Šajā ziņā gan no Hartas 52. panta 1. punkta formulējuma, gan no Tiesas judikatūras izriet, ka vērtējums par to, vai pastāv iejaukšanās attiecīgo pamattiesību būtībā, ir jāveic pirms attiecīgā pasākuma samērīguma vērtējuma un neatkarīgi no tā, un tādējādi tas ir patstāvīgs tests [76].

131. Ņemot to vērā, šajā lietā, manuprāt, Hartas 7. un 8. pantā noteikto tiesību izmantošanas ierobežojumi, kas izriet no Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā paredzētajā sarakstā minēto datu apstrādes, nerada šo tiesību būtības aizskārumu.

132. Proti, attiecībā uz tiesībām uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kā redzams no šo secinājumu 96.–104 punkta, iejaukšanās iepriekšējā punktā minēto apstrādes darbību rezultātā neļauj iegūt precīzu informāciju par attiecīgajām personām un tātad tieši un būtiski neietekmē viņu privātās dzīves intimitāti. Tādējādi šo tiesību ierobežojumi, kas izriet no Direktīvā 2015/849 noteiktās kārtības, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, nevar tikt uzskatīti par tādiem, kas ietekmē Hartas 7. pantā noteikto pamattiesību būtību [77].

133. Attiecībā uz Hartas 8. pantā garantētajām tiesībām uz personas datu aizsardzību Tiesa savā judikatūrā uzskata, ka šo tiesību būtība tiek saglabāta, ja ir ierobežoti apstrādes darbību nolūki un apstrādes darbības papildina noteikumi, kuru mērķis it īpaši ir nodrošināt datu drošību, konfidencialitāti un integritāti, kā arī aizsargāt tos pret nelikumīgu piekļuvi un apstrādes darbībām [78].

134. Šajā ziņā vispirms jānorāda, ka nolūki, kas attaisno datu apstrādi par korporatīvo vienību patiesajiem labuma guvējiem atbilstoši Direktīvas 2015/849 30. pantā noteiktajai kārtībai, ir ierobežoti. Proti, šādas informācijas apstrāde ir attaisnojama vienīgi, lai sasniegtu šajā direktīvā norādītos vispārējo interešu mērķus, un attiecībā uz sabiedrības piekļuvi šādiem datiem, – tos, kas minēti turpmāk 138. un nākamajos punktos, it īpaši, lai apkarotu un novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu.

135. Pēc tam, no Direktīvas 2015/849 41. panta, kā arī Direktīvas 2018/843 38. apsvēruma izriet, ka VDAR ir piemērojama personas datu apstrādei, ko veic saskaņā ar kārtību, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kura ir izveidota ar abām šīm direktīvām. Kā ir norādīts šo secinājumu 65. un 72. punktā, tās ir jāinterpretē saskaņoti ar VDAR. Tomēr VDAR ir paredzēti noteikumi, lai tostarp nodrošinātu datu drošību, konfidencialitāti un integritāti, kā arī aizsargātu šādus datus pret nelikumīgu piekļuvi un apstrādi.

75 Ģenerāladvokāta H. Saugmandsgora Ēes [*H. Saugmandsgaard Øe*] secinājumi lietā *Facebook Ireland* un *Schrems* (C-311/18, EU:C:2019:1145, 272. punkts).

76 Paaudziņātai analīzei saistībā ar Hartas 7. un 8. pantā noteikto tiesību būtības ievērošanu atsaucos uz saviem secinājumiem lietā *Ligue des droits humains* (C-817/19), kas tiks sniegti drīzumā.

77 Šajā nozīmē skat. Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 150. punkts).

78 Šajā nozīmē skat. Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 150. punkts).

136. Šādos apstākļos arī Hartas 8. pantā garantēto tiesību uz personas datu aizsardzību ierobežojumus, kas izriet no Direktīvā 2015/849 noteiktās kārtības, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, nevar uzskatīt par tādiem, kas ietekmē šo pamattiesību būtību.

137. Turpretī attiecībā uz šo secinājumu 105.–107. punktā, kā arī 114.–116. punktā minēto "papildu informāciju", tā kā tā nav precīzi definēta, nav iespējams noteikt, vai konkrēto pamattiesību ierobežojumi, kas izriet no šo datu publiskas pieejamības, var vai nevar ietekmēt Hartas 7. un 8. pantā noteikto tiesību būtību.

c) Par vispārējo interešu mērķiem, kas sasniedzami ar publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem

138. Lai tos varētu attaisnot saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu, Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību ierobežojumiem ir jāatbilst vispārējo interešu mērķiem.

139. Šajā ziņā norādu, ka Direktīvas 2018/843 4., kā arī 30.–38. apsvērumā [79] tiek diezgan detalizēti izklāstīti iemesli, kuru dēļ Savienības likumdevējs grozīja Direktīvā 2015/849 sākotnēji paredzēto kārtību, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem.

140. Kā jau ir norādīts šo secinājumu 50. un 60. punktā, no minētajiem apsvērumiem izriet, ka šī kārtība atbilst Direktīvas 2015/849 galvenajam mērķim, kas noteikts tās 1. panta 1. punktā, proti, nepieļaut Savienības finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai. Šādos apstākļos ar Direktīvu 2018/843 izdarītie grozījumi bija paredzēti, lai veicinātu augstāku pārredzamības līmeni pār patiesajiem labuma guvējiem un uzņēmumu kontroles struktūrām, ar galveno mērķi – radīt vidi, kurā ir mazāka iespēja, ka tā tiks izmantota līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai [80]. Šajā situācijā, ciktāl Direktīvas 2018/843 mērķis nav tikai vienkārši identificēt līdzekļu legalizēšanu un izmeklēt jautājumu, bet arī to *nepieļaut*, pārredzamības uzlabošanas mērķis ir radīt jaudīgu prevencijas instrumentu [81].

141. Šajā kontekstā Direktīvas 2018/843 30. apsvērumā ir minēti vairāki konkrēti nolūki, uz kuriem attiecas kārtība, kas regulē publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem. Tādējādi šādas piekļuves mērķis ir, pirmkārt, ļaut pilsoniskajai sabiedrībai, it īpaši presei vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām, labāk kontrolēt informāciju. Otrkārt, tā palīdz saglabāt uzticību komercdarījumu un finanšu sistēmas integritātei. Treškārt, tā palīdz cīnīties pret korporatīvo un citu juridisko vienību un juridisko struktūru ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas vai terorisma finansēšanas mērķiem, gan atvieglojot izmeklēšanu, gan ņemot vērā reputācijas apsvērumus, ciktāl ikviens, kas varētu iesaistīties darījumos, zina patieso labuma guvēju identitāti. Ceturtkārt, tās mērķis ir veicināt efektīvu un savlaicīgu informācijas sniegšanu finanšu institūcijām un iestādēm, it īpaši trešo valstu iestādēm, kas iesaistītas cīņā pret šiem nodarījumiem. Piektkārt, tās mērķis ir sniegt palīdzību, izmeklējot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ar to saistītos predikatīvos noziegumus un terorisma finansēšanu.

[79] Šie apsvērumi ir ietverti šo secinājumu 21.–24., 27. zemsvītras piezīmēs, kā arī 161., 181., 184., 204. un 212. punktā.

[80] Skat. Direktīvas 2018/843 31. apsvērumu, konkrēti – pēdējo teikumu, kas ir iekļauts šo secinājumu 23. zemsvītras piezīmē.

[81] Skat. Direktīvas 2018/843 4. apsvērumu *in fine*.

142. Tādējādi attiecīgā pasākuma – proti, Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunkta grozījuma, kas izriet no Direktīvas 2018/843, ar kuru tika atcelta prasība, ka ikvienai personai vai organizācijai ir jāpierāda "leģitīmas intereses", lai varētu piekļūt datiem par patiesajiem labuma guvējiem – galvenais materiālais mērķis ir palielināt pārredzamību, lai veicinātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas nepieļaušanu.

143. Šajā sakarā norādu, pirmām kārtām, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka Savienības finanšu sistēmas izmantošanas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai nepieļaušana ir leģitīms mērķis, ko dalībvalstis ir atbalstījušas gan starptautiskā [82], gan Savienības līmenī, un kas var attaisnot Savienības tiesiskās kārtības aizsargāto tiesību ierobežojumu [83].

144. Otrām kārtām, iepriekš 142. punktā atgādinātā pasākuma mērķis ir saistīts ar pārredzamības principu, kam, kā ir norādīts šo secinājumu 38.–48. punktā, ir primāro tiesību tvērums.

145. Trešām kārtām, Tiesa savā judikatūrā ir atzinusi, ka mērķis nepieļaut noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu ir saistīts ar sabiedriskās kārtības aizsardzības mērķi [84]. Saskaņoti ar šo judikatūru ir jāatzīst, ka attiecīgā pasākuma mērķis ir nepieļaut smagus noziedzīgus nodarījumus (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana) un nopietnus draudus sabiedrības drošībai (terorisms), kas atbilstoši judikatūrai ir tādi mērķi, kuri attaisno pat smagu iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā noteiktajās pamattiesībās [85].

d) Par samērīguma principa ievērošanu

146. Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punkta otro teikumu Hartā atzīto pamattiesību īstenošanas ierobežojumus var noteikt tikai tad, ja tie atbilst samērīguma principam.

147. Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, atbilstoši samērīguma principam Savienības iestāžu tiesību aktiem ir jābūt piemērotiem attiecīgajā tiesiskajā regulējumā noteikto leģitīmo mērķu sasniegšanai un tie nedrīkst pārsniegt to, kas ir to sasniegšanai atbilstošs un nepieciešams [86].

1) Par pasākuma piemērotību izvirzītā mērķa sasniegšanai

148. Vispirms rodas jautājums, vai attiecīgais pasākums, par ko atgādināts iepriekš 142. punktā, ir piemērots, lai sasniegtu šo secinājumu 140.–142. punktā minētos mērķus.

82 Šis mērķis ir daļa no attīstības starptautiskā mērogā, kuras mērķis ir uzlabot ekonomikas un finanšu vides vispārējo pārredzamību. Skat. Komisijas priekšlikumu Direktīvas 2018/843 pieņemšanai (COM(2016) 450 *final*, 4. lpp.). Skat. arī Direktīvas 2018/843 4. apsvērumu.

83 Šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 25. aprīlis, *Jyske Bank Gibraltar* (C-212/11, EU:C:2013:270, 62. un 64. punkts un minētā judikatūra), un 2016. gada 10. marts, *Safe Interenvíos* (C-235/14, EU:C:2016:154, 102. punkts). Attiecībā uz *cīņu* pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu skat. arī spriedumu, 2018. gada 31. maijs, *Zheng* (C-190/17, EU:C:2018:357, 38. punkts).

84 Skat. spriedumus, 2013. gada 25. aprīlis, *Jyske Bank Gibraltar* (C-212/11, EU:C:2013:270, 64. punkts), un 2016. gada 10. marts, *Safe Interenvíos* (C-235/14, EU:C:2016:154, 102. punkts).

85 Spriedumi, 2018. gada 2. oktobris, *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 56. un 57. punkts); 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 140. punkts), kā arī 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi) (C-746/18, EU:C:2021:152, 35. punkts). Skat. arī Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 149. punkts).

86 Skat. it īpaši spriedumu, 2014. gada 8. aprīlis, *Digital Rights Ireland* u.c. (C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

149. Šajā ziņā, šķiet, netiek apstrīdēts, ka plašāka piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem par to, kura noteikta ar šo pasākumu, var vairāk atklāt iespējamu korporatīvo vai citu juridisku vienību un juridisko struktūru ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai, un ka šāda piekļuve ir piemērots līdzeklis, lai radītu vidi, kurā ir mazāka iespēja, ka tā tiks izmantota šādām darbībām.

150. No tā izriet, ka minētā paplašinātā piekļuve ir papildu līdzeklis atturēšanai no šādas rīcības, kas ir *piemērota*, lai veicinātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas *nepieļaušanu* [87].

2) Par iejaukšanās absolūtu nepieciešamību

151. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru pamattiesību uz privātās dzīves neaizskaramību aizsardzība Savienības līmenī prasa, lai atkāpes no personas datu aizsardzības un tās ierobežojumi tiktu īstenoti *absolūti nepieciešamā* ietvaros [88].

152. Šī nepieciešamības prasība nav izpildīta, ja izvirzīto vispārējo interešu mērķi saprātīgi var sasniegt tikpat efektīvi ar citiem līdzekļiem, kas mazāk aizskartu datu subjektu pamattiesības, it īpaši Hartas 7. un 8. pantā garantētās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, un atkāpes no šādu datu aizsardzības principa un tā ierobežojumi ir piemērojami tikai tiktāl, cik tas ir strikti nepieciešams [89].

153. Turklāt vispārējo interešu mērķi nevar sasniegt, neņemot vērā to, ka tas ir jāsaskaņo ar pamattiesībām, kuras ietekmē pasākums, panākot līdzsvaru starp vispārējo interešu mērķi, no vienas puses, un attiecīgajām tiesībām, no otras puses [90].

154. Konkrētāk, Hartas 7. un 8. pantā noteikto tiesību ierobežojumu samērīgums ir jāizvērtē, izsverot iejaukšanās, ko rada šāds ierobežojums, smagumu un pārbaudot, vai vispārējo interešu mērķa nozīmīgums, kas ir šī ierobežojuma pamats, ir atbilstošs šim smagumam [91].

155. Lai izpildītu samērīguma prasību, attiecīgajā tiesiskajā regulējumā ir jāparedz skaidri un precīzi noteikumi, kas reglamentē attiecīgā pasākuma tvērumu un piemērošanu un paredz minimālās prasības, lai tā rezultātā personām, kuru personas dati ir skarti, būtu pietiekamas garantijas, kas ļauj šos datus efektīvi aizsargāt pret ļaunprātīgas izmantošanas risku. Tajā ir jānorāda, kādos apstākļos un saskaņā ar kādiem nosacījumiem var īstenot pasākumu, kas ietver

87 Tas turklāt ir uzsvērts Direktīvas 2018/843 4. apsvērumā, kurā teikts, ka "[n]elikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršana nevar būt efektīva, ja nav neiecietības pret noziedzniekiem, kuri ar nepārredzamu struktūru palīdzību meklē patvērumu saviem finanšu līdzekļiem".

88 Skat. Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs, (EU:C:2017:592, 140. punkts), kā arī spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 130. punkts un tajā minētā judikatūra).

89 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Soda punkti) (C-439/19, EU:C:2021:504, 109. un 110. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta P. Pikamēes [*P. Pikamäe*] secinājumus lietā *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija* (C-184/20, EU:C:2021:991, 54. punkts).

90 Skat. Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs, (EU:C:2017:592, 140. punkts), kā arī spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 130. punkts un tajā minētā judikatūra).

91 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 2. oktobris, *Ministerio Fiscal*, C-207/16, (EU:C:2018:788, 55. punkts un tajā minētā judikatūra); 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 131. punkts), kā arī 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi) (C-746/18, EU:C:2021:152, 32. punkts).

šādu datu apstrādi, tādējādi garantējot, ka šāda iejaukšanās notiek tikai absolūti nepieciešamajā apmērā. Šādu garantiju sniegšanas nepieciešamība ir vēl jo svarīgāka tādēļ, ka personas dati tiek apstrādāti automātiski un pastāv ievērojams nelikumīgas piekļuves risks šiem datiem [92].

156. Ņemot vērā šos principus, jāpārbauda, vai konkrētā iejaukšanās ir absolūti nepieciešama.

i) Par izpaustās informācijas apjomu

157. Vispirms, rodas jautājums, vai attiecīgās apstrādes darbības ir absolūti nepieciešamas – lai sasniegtu attiecīgos vispārējo interešu mērķus –, ņemot vērā datu veidus, kuri tiek izpausti un kuriem sabiedrībai ir piekļuve. Proti, viens no faktoriem, ko Tiesa ņem vērā, novērtējot tāda pasākuma samērīgumu, kurš paredz iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā noteiktajās tiesībās, ir tas, cik apstrādātie personas dati ir adekvāti, attiecīgi un ne pārmērīgā apjomā [93].

158. Turklāt nosacījums saistībā ar nepieciešamību apstrādāt datus ir jāaplūko kopā ar tā saukto "datu minimizēšanas" principu, kas nostiprināts VDAR 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā un saskaņā ar kuru personas datiem jābūt "adekvātiem, attiecīgiem un ne pārmērīgā apjomā attiecībā uz nolūkiem, kādiem tie savākti un/vai tālāk apstrādāti" [94]. Iesniedzējtiesa tieši norāda uz šo VDAR normu sava trešā jautājuma c) apakšjautājumā lietā C-601/20.

159. Kā jau ir minēts, tikai daļa no personas datiem, ko korporatīvās un citas juridiskās vienības sniedz patieso labuma guvēju reģistram saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. panta 1. un 3. punktu, ir publiski pieejama. Izņemot šo secinājumu 105.–107., kā arī 114.–116. punktā minēto "papildu informāciju", tie ir dati, kas norādīti tā paša 30. panta 5. punkta otrajā daļā ietvertajā sarakstā, dati, kas ir minēti šo secinājumu 57. punktā. Citi dati, kurus var glabāt šajā reģistrā un kuri ir pieejami iestādēm, kas atbildīgas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanu, piemēram, Luksemburgā – valsts personas kods un precīza adrese, nav publiski pieejami. Izņemot tā saukto "papildu informāciju", apstrādātie dati tātad ir skaidri un precīzi identificēti, kā tas ir prasīts judikatūrā [95].

160. Tomēr ir jāapsver, vai šos datus var uzskatīt par tādiem, kas nav pārmērīgi apjomīgi, ņemot vērā Direktīvā 2015/849 noteiktās kārtības, kas regulē publisku piekļuvi, nolūkus.

161. Šajā sakarā jāatzīmē, ka Direktīvas 2018/843 34. apsvērumā ir skaidri paredzēta atbilstība datu minimizēšanas prasībai, jo tajā ir noteikts, ka "sabiedrībai pieejamajai datu kopai vajadzētu būt ierobežotai, skaidri un izsmeļoši definētai, un tai vajadzētu būt vispārīgai, lai līdz minimumam samazinātu faktisko īpašnieku potenciālo aizskārumu. Tajā pašā laikā informācijai, ko dara pieejamu sabiedrībai, nevajadzētu ievērojami atšķirties no pašlaik vāktajiem datiem. Lai ierobežotu ietekmi uz privātās dzīves neaizskaramību kopumā un jo īpaši uz personas datu

92 Skat. Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 141. punkts), un spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c. (C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 132. punkts).

93 Šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumu, 2014. gada 8. aprīlis, *Digital Rights Ireland* u.c. (C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238, 57. punktu). Par prasību, lai piekļuves pasākumā paredzētās datu kategorijas būtu ierobežotas ar to, kas ir absolūti nepieciešams izvirzītā mērķa sasniegšanai, visbeidzot skat. spriedumu, 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves Elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi) (C-746/18, EU:C:2021:152, 38. punkts).

94 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 11. decembris, *Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA* (C-708/18, EU:C:2019:1064, 48. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta P. Pikamēes [*P. Pikamäe*] secinājumus lietā *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija* (C-184/20, EU:C:2021:991, 64. punkts).

95 Šajā nozīmē skat. tostarp Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 154. punkts).

aizsardzību, šai informācijai vajadzētu būt galvenokārt saistītai ar korporatīvo un citu juridisko vienību un trastu un līdzīgu juridisku veidojumu faktisko īpašnieku statusu, un tai būtu jāattiecas tikai uz saimnieciskās darbības jomu, kurā darbojas faktiskie īpašnieki".

162. Kā ir norādīts šo secinājumu 96.–98. punktā, publiski pieejamie dati ir iedalāmi divās kategorijās, kuru mērķis attiecīgi ir identificēt patiesā labuma guvēja personību un tās turējumā esošās faktiskās līdzdalības veidu un apjomu.

163. Attiecībā uz pirmo datu kategoriju uzskatu, ka vārda, uzvārda, dzimšanas mēneša un gada norādi var uzskatīt par minimālu un pietiekamu datu kopumu, lai precīzi identificētu patiesā labuma guvēja personību. Attiecībā uz valstspiederību [96] un dzīvesvietas valsti šie dati ļauj, pirmkārt, precizēt šo identifikāciju un, otrkārt, sniegt skaidrojumu par to, vai ieguldījumam vai līdzdalībai ir vai nav vietējs raksturs, kas, šķiet, ir atbilstoša un nepieciešama informācija, lai noteiktu iespējamos noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai terorisma finansēšanas riskus.

164. Attiecībā uz otro datu kategoriju man arī šķiet, ka norāde par turējumā esošās faktiskās līdzdalības veidu un apjomu ir minimālais un pietiekamais datu kopums, lai noteiktu ieguldījumu vai līdzdalības apjomu, kas arī ir svarīgi, lai novērtētu korporatīvo un citu juridisko vienību ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai.

165. Attiecībā uz iepriekšminēto "papildu informāciju", kuru dalībvalstis savas rīcības brīvības ietvaros, kas tām ir noteikta Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā un trešajā daļā, var padarīt sabiedrībai pieejamu, vispirms, kā ir norādīts šo secinājumu 114.–116. punktā, tā nav noteikta skaidri un precīzi. Tātad tā neatbilst samērīguma prasībai, kā izriet no šo secinājumu 155. punktā minētās judikatūras. Turklāt tā arī nešķiet nepieciešama patieso labuma guvēju identificēšanai. Patiesā labuma guvēja personību var identificēt, saskaņā ar datu minimizēšanas principu pamatojoties uz informāciju, kas norādīta minētajā otrajā daļā ietvertajā sarakstā [97].

ii) Par to personu loku, kurām ir piekļuve datiem par patiesajiem labuma guvējiem, un par kārtību, kas regulē šo piekļuvi

166. Pēc tam rodas jautājums par to, vai vispārējo interešu mērķu sasniegšanai ir absolūti nepieciešama iespēja sabiedrībai, proti, neierobežotam un nenoteiktam personu skaitam, piekļūt attiecīgajiem datiem. Šis jautājums ir saistīts ar jautājumu, vai ir absolūti nepieciešams nodrošināt piekļuvi šādiem datiem bez kontroles un pamatojuma. Šis otrais jautājums par nosacījumiem trešo personu piekļuvei izriet tieši no tā, ka ar Direktīvu 2018/843 ir atcelta nepieciešamība šādas piekļuves nolūkā pierādīt leģitīmas intereses, kā tas iesākumā bija paredzēts Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunkta sākotnējā redakcijā. Iesniedzējtiesa visus šos jautājumus aplūko trešā jautājuma a) apakšjautājumā lietā C-601/20.

[96] Direktīvas 2018/843 34. apsvērumā arī noteikts, ka "attiecībā uz informāciju par faktiskajiem īpašniekiem dalībvalstis var paredzēt, ka centrālajā reģistrā jāiekļauj informācija par valstspiederību, jo īpaši par faktiskajiem īpašniekiem, kas ir ārvalstnieki. Lai atvieglotu reģistra procedūras un ņemot vērā, ka lielākā daļa faktisko īpašnieku būs tās valsts valstspiederīgie, kurā atrodas centrālais reģistrs, dalībvalstis var pieņemt, ka faktiskais īpašnieks ir attiecīgās valsts valstspiederīgais, ja reģistrā nav veikts pretējs ieraksts".

[97] Šajā ziņā piezīmēju, ka iesniedzējtiesa trešā jautājuma c) apakšjautājumā lietā C-601/20 pauž šaubas par to, ka Luksemburgas tiesiskajā regulējumā, piemērojot dalībvalstīm minētā 30. panta 5. punkta trešajā daļā piešķirto rīcības brīvību, ir pievienots pilns dzimšanas datums ar dienu, kā arī patiesā labuma guvēja dzimšanas vieta. Savos apsvērumos *Sovim* arī apšaubīja šo datu pievienošanas nepieciešamību.

167. Runājot par neierobežota un nenoteikta personu skaita piekļuvi attiecīgajiem datiem, norādīšu, ka tās ir sekas, kas izriet no izvēles noteikt publisku piekļuvi reģistram. Proti, katrs publisks reģistrs ir potenciāli pieejams neierobežotam un nenoteiktam personu skaitam. Šajā ziņā no šo secinājumu 126. un 127. punkta izriet, ka saskaņā ar judikatūru Savienības tiesības *per se* neiestājas pret to, ka tiek uzturēts reģistrs, kurā reģistrētie dati ir publiski pieejami.

168. Tomēr, kā ir norādīts šo secinājumu 77. punktā, pirmajā jautājumā lietā C-601/20 nav mēģināts apšaubīt Savienības likumdevēja izvēli izveidot patieso labuma guvēju reģistru, kas ir publisks, proti, pieejams trešām personām, nevis tikai valsts iestādēm. Šis jautājums attiecas tikai uz nosacījumiem trešo personu piekļuvei šim reģistram, proti, – nosacījumu, kas atcelts ar Direktīvu 2018/843, par to, ka jāpierāda leģitīmu interešu esamība, lai iegūtu šādu piekļuvi.

169. Tomēr savos apsvērumos *Sovim* apšauba nepieciešamību nodrošināt piekļuvi sabiedrībai, lai apkarotu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu. Konkrētāk, *Sovim* apgalvo, ka publiska piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem nav ne lietderīga, ne nepieciešama šiem mērķiem, jo šo cīņu nodrošina kompetentās valsts iestādes, kuru rīcībā ir ievērojami līdzekļi un juridiskie instrumenti, lai to apkarotu. Manuprāt, tomēr šajā argumentā netiek ņemts vērā, ka publiska piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, lai gan papildina to iestāžu uzdevumus, kuras ir atbildīgas par šādu noziedzīgu darbību *atklāšanu* un *apkarošanu*, ir vērsta tieši uz šādu darbību *nepieļaušanas* mērķi. Kā izriet no Direktīvas 2018/843 30.–33. apsvēruma [98] un kā ir norādīts šo secinājumu 140. un nākamajos punktos, tieši šī nepieļaušanas mērķa sasniegšana vadīja Savienības likumdevēju 2018. gada reformas veikšanā.

170. Šādos apstākļos, ja mērķis ir radīt vidi, kurā ir mazāka iespēja, ka tā tiks izmantota noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai, un ja izvēlētais līdzeklis ir palielināt patieso labuma guvēju pārredzamības līmeni, lai nodrošinātu pilsoniskajai sabiedrībai labāku informācijas kontroli, šķiet, ka šim nolūkam ir jāizveido publisks reģistrs ar patiesajiem labuma guvējiem, kas būtu pieejams trešām personām. Šādas trešās personas ietver (bet ne tikai) presi vai pilsoniskās sabiedrības organizācijas [99], proti, tā sauktos "demokrātiskos palīgspēkus" [100], kuriem ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu pilsoniskās sabiedrības kontroli pār darbībām, kas var ietekmēt būtiskas sabiedrības intereses [101]. Šāds mērķis, šķiet, nav sasniedzams ar citiem līdzekļiem [102].

171. Tomēr, ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā ar šo secinājumu 152. punktā minēto judikatūru attiecīgās iejaukšanās obligātās nepieciešamības analīze ietver pārbaudi, vai šo mērķi *nepieļaut* noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, kas tiek sasniegts, palielinot pārredzamības līmeni, nevarētu sasniegt arī tādā veidā, kas mazāk ierobežo datu subjektu tiesības, nekā garantējot piekļuvi jebkuram sabiedrības loceklim bez kontroles vai pamatojuma. Konkrētāk, ir jāpārbauda, vai šo mērķi nevar sasniegt, ierobežojot piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kā tas bija pirms 2018. gada reformas, tikai tām personām, kuras var pierādīt leģitīmas intereses piekļūt šādiem datiem. Tas ir otrais jautājums, kas minēts šo secinājumu 165. punktā saistībā ar piekļuves nosacījumiem.

98 Skat. šo secinājumu 22.–25. zemsvītras piezīmi.

99 Skat. Direktīvas 2018/843 30.–32. apsvērumu, kas ir iekļauts šo secinājumu 22–24. zemsvītras piezīmē.

100 Šādu formulējumu skat. ģenerāladvokāta P. Pikamēes [*P. Pikamäe*] secinājumos lietā *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija* (C-184/20, EU:C:2021:991, 49. zemsvītras piezīme).

101 Šajā sakarā skat. šo secinājumu 48. punktu.

102 Manuprāt, šo preventīvo mērķi nevar sasniegt tikai valsts iestādes, kas ir atbildīgas par attiecīgo noziedzīgo darbību atklāšanu un sodīšanu. Tātad es nepiekrītu atsaucei, ko šajā sakarā sniedza Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs tiesas sēdē, uz 2003. gada 20. maija sprieduma lietā *Österreichischer Rundfunk* u.c. 88. punktu (C-465/00, C-138/01 un C-139/01, EU:C:2003:294).

172. Šajā ziņā jāatzīmē, ka no Komisijas veiktā ietekmes novērtējuma [103], – kas bija pievienots direktīvas priekšlikumam, kura rezultātā tika pieņemta Direktīva 2018/843 [104], – izriet, ka leģitīmo interešu kritērija piemērošana, kura definīcija Direktīvas 2015/849 sākotnējā redakcijā bija atstāta dalībvalstu tiesību aktu ziņā, bija novedusi pie pārmērīgiem ierobežojumiem attiecībā uz iespēju piekļūt patieso labuma guvēju reģistram un pie tā, ka piekļuves nosacījumi šim reģistram Savienībā nebija vienoti.

173. Konkrētāk, dalībvalstis bija norādījušas uz grūtībām definēt likumīgu interešu jēdzienu un noteikt to personu un organizāciju kategorijas, kurām būtu jāvar pierādīt leģitīmas intereses saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas nepieļaušanu. Kā Komisija norādīja tiesas sēdē, šīs grūtības definēt minēto jēdzienu dažos gadījumos ir novedušas pie pārmērīgiem ierobežojumiem piekļuvei reģistrā iekļautajai informācijai.

174. "Leģitīmo interešu" kritērija piemērošana bija sarežģījusi un padarījusi lēnu arī "ES iekšējo" piekļuvi reģistram, proti, citu dalībvalstu kompetento subjektu un citu dalībvalstu finanšu ziņu vākšanas vienību piekļuvi. It īpaši, lai piekļūtu kādas dalībvalsts reģistram, citas dalībvalsts finanšu ziņu vākšanas vienībai bija jāpieprasa piekļuve attiecīgās dalībvalsts vienībai, un tas procedūru varēja padarīt daudz apgrūtinošāku un lēnāku.

175. Šajā ietekmes novērtējumā bija norādīts, ka savukārt pilnīga reģistra atvēršana, atceļot nosacījumu par iepriekšēju leģitīmu interešu pierādīšanu, lai tam piekļūtu, padarītu piekļuvi reģistram vienkāršāku, ātrāku, mazāk sarežģītu un Savienības līmenī saskaņotāku.

176. Manuprāt, šie apsvērumi labi parāda, ka, ja, lai sasniegtu šo secinājumu 140.–142. un 170. punktā minēto nepieļaušanas mērķi, konkrētais pasākums paredz sasniegt maksimālo pārredzamības līmeni pār attiecīgajiem datiem un līdz minimumam samazināt šķēršļus piekļuvei šiem datiem, kas varētu traucēt gan sabiedrības locekļiem, gan jebkurai citas personai vai organizācijai, kas ir ieinteresēta tiem piekļūt, efektīvu un ātru piekļuvi tiem, tad ir jāatceļ nosacījums saistībā ar iepriekšēju leģitīmu interešu pierādīšanu šādas piekļuves iegūšanai [105]. Tā kā piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem vispār ir būtisks faktors, lai nonāktu līdz noziedzniekiem [106], tikai tādējādi – to atceļot – var garantēt, ka nebūs šķēršļu piekļūt šiem datiem, un tiks sasniegts maksimālais pārredzamības līmenis.

177. Līdz ar to, lai sasniegtu minēto mērķi nepieļaut noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, šķiet absolūti nepieciešama nosacījuma par leģitīmu interešu pierādīšanu atcelšana, palielinot pārredzamības līmeni pār korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem.

103 Dokuments SWD(2016) 223 *final*, 2016. gada 5. jūlijs (konkrēti skat. 99.–104. lpp.).

104 Dokuments COM(2016) 450 *final*, 2016. gada 5. jūlijs.

105 Cita iespēja, kas, šķiet, netika apsvērta (vai vismaz no pieejamajiem dokumentiem tas neizriet), varētu būt bijusi Savienības tiesību līmenī definēt "leģitīmu interešu" jēdzienu, kas attaisnotu piekļuvi reģistram. Tomēr, neskarot grūtības definēt šo jēdzienu un pastāvošo risku, ka par reģistru atbildīgās iestādes vai struktūras dažādās dalībvalstīs var atšķirīgi interpretēt vai piemērot vienu un to pašu jēdzienu, ir skaidrs, ka jebkurš pierādījums par jebkādu interesi piekļūt reģistram ir šķērslis šādai piekļuvei un tātad var padarīt piekļuvi informācijai ne tik ātru un efektīvu.

106 Kā izriet no Direktīvas 2018/843 25. apsvēruma, "nepieciešamība pēc pareizas un atjauninātas informācijas par faktisko īpašnieku ir būtisks faktors, lai izsekotu noziedzniekus, kas citādi varētu slēpt savu identitāti aiz korporatīvas struktūras".

178. Līdzīgi apsvērumi, manuprāt, attiecas arī uz citu ar Direktīvu 2015/849 ieviestās publiskās piekļuves kārtības elementu, proti, uz apstākli – ko ir uzsvērusi iesniedzējtiesa trešā jautājuma a) apakšjautājuma pirmajā ievilkumā un e) apakšjautājuma otrajā ievilkumā lietā C-601/20 –, ka informācija par patieso labuma guvēju ir pieejama, bet datu subjektam nav iespējas noskaidrot, kas ir piekļuvis ar to saistītajiem personas datiem.

179. Proti, kā Komisija ir pamatoti norādījusi, paziņošana patiesajam labuma guvējam par piekļuvi ar viņu saistītajai informācijai, vēl jo vairāk, ja šī paziņošana ir automātiska, var potenciāli atturēt no piekļuves šādai informācijai, tādējādi kaitējot nepieļaušanas mērķim, kura sasniegšanai nosaka paaugstinātu pārredzamības līmeni. Proti, kā tika norādīts tiesas sēdē, nevar izslēgt, ka atsevišķos gadījumos personas, kuras vēlas piekļūt šai informācijai, lai izmeklētu noziedzīgas darbības, piemēram, žurnālisti, var tikt pakļauti iespējamai atriebībai. Turklāt, paredzot šādu paziņošanu datu subjektam, varētu arī būt apdraudētas iespējamās izmeklēšanas darbības, jo datu subjekts tiktu brīdināts. No tā izriet, ka arī šis publiskās piekļuves režīma elements ir nepieciešams, lai sasniegtu šo secinājumu 140.–142. un 170. punktā minēto nepieļaušanas mērķi.

180. Šajā ziņā arī jāatzīmē, ka atbilstoši VDAR 14. panta 5. punkta c) apakšpunktam tiesību normas par sniedzamo informāciju, ja personas dati nav iegūti no datu subjekta, nepiemēro, it īpaši, ja "iegūšana vai izpaušana ir skaidri paredzēta Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos, kuri ir piemērojami pārzinim un kuros ir paredzēti atbilstoši pasākumi datu subjekta leģitīmo interešu aizsardzībai". Šo normu piemēro tieši tad, ja Savienības tiesību aktos ir paredzēta publiska piekļuve reģistram, kurā ir konkrēti personas dati, ar nosacījumu, ka šajā piekļuves kārtībā ir ievērots samērīguma princips [107].

181. Ņemot to vērā, norādīšu, ka atbilstoši no Direktīvas 2015/849 30. panta 5.a punkta formulējuma izrietošajam, dalībvalstis var nolemt, ka patieso labuma guvēju reģistros esošās informācijas sniegšana ir atkarīga no reģistrācijas tiešsaistē. No
Direktīvas 2018/843 36. apsvēruma izriet, ka šādu reģistrāciju var paredzēt, "lai identificētu ikvienu personu, kas pieprasa informāciju no reģistra". Kā sīkāk tiks aplūkots turpmāk 204.–208. punktā, šīs identitātes *ex post* paziņošana varētu būt nepieciešama, lai ieinteresētā persona, proti, patiesais labuma guvējs, varētu vērsties pret iespējamiem ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem, kas izriet no viņa datu ļaunprātīgas izmantošanas.

iii) Par Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā paredzēto atkāpju sistēmu

182. Kā norādīju šo secinājumu 76. punktā, Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību ierobežojumu, kas izriet no Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punktā paredzētās publiskās piekļuves patieso labuma guvēju reģistrā iekļautajai informācijai, samērīgumu var izvērtēt tikai tad, ja ņem vērā minētā panta 9. punktā noteiktās atkāpes no šīs piekļuves. Jautājumu par šīs atkāpju sistēmas spēkā esamību, ņemot vērā šīs pamattiesības, iesniedzējtiesa izvirza otrā jautājuma b) apakšjautājumā, kas uzdots lietā C-601/20.

183. Saskaņā ar minēto 30. panta 9. punktu "ārkārtas apstākļos, kas nosakāmi valstu tiesību aktos, ja 5. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktā minētā piekļuve patieso labuma guvēju pakļautu nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai

[107] Atsauce uz šo normu, manuprāt, ir atbilde uz *Sovim* apsvērumos izvirzītajiem argumentiem par konkrētā publiskās piekļuves kārtības neatbilstību prasībām, kas izriet no VDAR 14. panta, kuru pamatā ir no šīs regulas 5. panta 1. punkta izrietošais pārredzamības uzdevums.

iebiedēšanas riskam vai ja patiesais labuma guvējs ir nepilngadīgs vai citā veidā juridiski rīcībnespējīgs, dalībvalstis, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, var paredzēt atkāpi no šādas piekļuves visai informācijai par patiesajiem labuma guvējiem vai daļai no tās".

184. No Direktīvas 2018/843 36. apsvēruma ir skaidrs, ka šīs atkāpes ir paredzētas "ar mērķi nodrošināt samērīgu un līdzsvarotu pieeju un garantēt tiesības uz privāto dzīvi un personas datu aizsardzību" [108].

185. Šajā ziņā jāatzīmē, ka šī paša 30. panta 9. punkta normā, šķiet, ir atzīta dalībvalstu novērtēšanas brīvība, jo tajā ir lietoti vārdi "var paredzēt". Šie vārdi, šķiet, dod dalībvalstīm vienkāršu iespēju paredzēt atkāpes no sabiedrības piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem.

186. Tomēr jāatzīmē, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, ja dalībvalstu veiktā direktīvas transponēšana katrā ziņā atbilst Hartas 51. pantā paredzētajai situācijai, kad dalībvalstis īsteno Savienības tiesību aktus, tad šādas transponēšanas gaitā ir jāsasniedz Hartā paredzētais pamattiesību aizsardzības līmenis – neatkarīgi no rīcības novērtēšanas brīvības, kāda ir dalībvalstīm attiecībā uz šo transponēšanu [109].

187. Tiesa no tā ir secinājusi, ka tādējādi dalībvalstīm, transponējot direktīvu un it īpaši tajā paredzētos izņēmumus un ierobežojumus, ir jābalstās uz tādu to interpretāciju, kas ļauj nodrošināt taisnīgu līdzsvaru starp dažādām Savienības tiesību sistēmā aizsargātajām pamattiesībām [110].

188. No tā izriet, ka, īstenojot pasākumus, ar kuriem transponē direktīvu, dalībvalstu iestādēm un tiesām ir ne tikai jāinterpretē savas valsts tiesības atbilstoši šai direktīvai, bet arī jānodrošina, ka tās nebalstās uz tādu šīs direktīvas interpretāciju, kas būtu pretrunā minētajām pamattiesībām vai citiem Savienības tiesību vispārējiem principiem, piemēram, samērīguma principam [111].

189. Šie judikatūras principi ir vēl jo vairāk piemērojami šajā lietā, kad runa ir par izņēmumu paredzēšanu attiecībā uz publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem. Proti, lai gan šāda piekļuve ir ļoti svarīga noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas nepieļaušanai un ir saistīta ar pārredzamības principu, kam, kā esmu norādījis šo secinājumu 38.–48. punktā, ir primāro tiesību dimensija, tā tomēr nav pamattiesību jautājums.

190. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka tādā situācijā kā šajā lietā, īstenojot Direktīvā 2015/849 paredzēto publisko piekļuvi patieso labuma guvēju reģistrā iekļautajai informācijai, dalībvalstis nevar izvairīties no Hartā paredzēto patieso labuma guvēju pamattiesību aizsardzības nodrošināšanas.

[108] Skat. šo secinājumu 29. zemsvītras piezīmi.

[109] Skat. spriedumus, 2019. gada 29. jūlijs, *Pelham* u.c. (C-476/17, EU:C:2019:624, 79. punkts); 2019. gada 29. jūlijs, *Spiegel Online* (C-516/17, EU:C:2019:625, 20. punkts), un 2021. gada 15. aprīlis, *Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie)* u.c. (C-798/18 un C-799/18, EU:C:2021:280, 31. punkts).

[110] Attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.) 5. panta 2. un 3. punktā minētajiem izņēmumiem un ierobežojumiem skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Spiegel Online* (C-516/17, EU:C:2019:625, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

[111] Skat. spriedumus, 2019. gada 29. jūlijs, *Spiegel Online* (C-516/17, EU:C:2019:625, 52. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2014. gada 27. marts, *UPC Telekabel Wien* (C-314/12, EU:C:2014:192, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

191. Līdz ar to, transponējot un īstenojot Direktīvu 2015/849, neatkarīgi no dalībvalstīm tajā piešķirtās novērtēšanas brīvības, tām ir pienākums nodrošināt šo pamattiesību aizsardzību pret jebkādu nesamērīgu iejaukšanos šajās tiesībās. Tātad šī aizsardzība neaprobežojas tikai ar nesamērīgiem riskiem septiņās riska situācijās, kas tieši minētas Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā, bet attiecas uz *visām* patieso labuma guvēju *pamattiesībām*. Līdz ar to saskaņā ar Hartu ir jāatzīst, ka dalībvalstīm ir ne tikai tiesības piešķirt atkāpes, bet tām *ir jāpiešķir* atkāpes, kas ierobežo publisku piekļuvi informācijai par patieso labuma guvēju, ja tiek nesamērīgi aizskartas viņa pamattiesības.

192. No tā izriet, ka Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts, lasot to Hartas un it īpaši tās 51. panta 1. punkta kontekstā, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir ne tikai tiesības paredzēt atkāpes no sabiedrības piekļuves informācijai par korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, kura iekļauta valsts patieso labuma guvēju reģistros, bet tām arī ir pienākums tādas paredzēt un piešķirt, ja šāda piekļuve ārkārtas apstākļos patiesajam labuma guvējam radītu nesamērīgu risku, ka var tikt pārkāptas viņa pamattiesības, kādas ir paredzētas Hartā.

193. Šādi interpretējot, manuprāt, nav nekā tāda, kas ietekmētu Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkta normas spēkā esamību.

iv) Par pietiekamu aizsardzības garantiju esamību pret ļaunprātīgas izmantošanas risku

194. Visbeidzot, rodas virkne jautājumu par to, vai attiecīgajā tiesiskajā regulējumā, kurā ir paredzēta iejaukšanās, ir ļauts aizsargāt datu subjektus, proti patiesos labuma guvējus, pret ļaunprātīgas izmantošanas risku. Šīs prasības, kas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu samērīguma principa ievērošanu, izriet gan no judikatūras, par kuru ir atgādināts šo secinājumu 155. punktā, gan no dažādām VDAR tiesību normām, uz kurām iesniedzējtiesa atsaucas trešajā jautājumā lietā C-601/20.

– *Par nolūka ierobežojuma principu*

195. Pirmām kārtām, rodas jautājums, kā to ir uzsvērusi iesniedzējtiesa trešā jautājuma b) apakšjautājumā, par to, vai ir ievērots VDAR 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā skaidri paredzētais nolūka ierobežojuma princips [112].

196. Līdz ar to rodas jautājums, vai, ņemot vērā minēto normu, samērīguma prasībai atbilst tas, ka dati par patiesajiem labuma guvējiem ir publiski pieejami, ja par šo datu apstrādi atbildīgā persona, proti, iestāde vai struktūra, kas atbild par reģistra uzturēšanu, nevar nodrošināt, ka šie dati tiek izmantoti tikai tam nolūkam, kuram tie ir vākti, proti, būtībā cīņai pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu [113].

[112] Tas pats jautājums tiek uzdots arī, ņemot vērā VDAR 25. panta 2. punktu, saistībā ar šo trešā jautājuma e) apakšjautājuma trešo ievilkumu.

[113] Trešā prejudiciālā jautājuma b) apakšjautājumā lietā C-601/20 iesniedzējtiesa arī uzsver, ka sabiedrība nav iestāde, kas ir atbildīga par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas apkarošanas īstenošanu. Šajā jautājumā es atsaucos uz šo secinājumu 169. punktā minētajiem apsvērumiem.

197. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no judikatūras izriet, ka jebkurai personas datu apstrādei, pirmkārt, ir jāatbilst VDAR 5. pantā izklāstītajiem principiem attiecībā uz datu apstrādi un, otrkārt, ir jāatbilst vienam no šīs pašas regulas 6. pantā uzskaitītajiem principiem attiecībā uz apstrādes likumīgumu [114]. Kā jau ir atgādināts šo secinājumu 119. punktā, abās šajās tiesību normās tiek konkretizētas Hartas 8. panta 2. punktā paredzētās prasības.

198. Tad, ja konkrētu datu apstrādē piedalās dažādas personas, Tiesa savā judikatūrā pārbauda konkrētās darbības datu apstrādes ietvaros, lai identificētu attiecīgo pārzini vai pārziņus [115]. Šādās situācijās Tiesa ir nospriedusi, ka "pārziņa" jēdziens var arī nenozīmēt kādu vienu struktūru, bet gan attiekties uz vairākiem subjektiem, kas piedalās šajā apstrādē, un tādā gadījumā attiecīgās datu aizsardzības normas ir piemērojamas katram no tiem [116].

199. Šajā lietā attiecīgo datu pieejamība sabiedrībai, ko nodrošina reģistra pārvaldnieks, un sabiedrības piekļuve šiem datiem ir vienas monētas divas puses. Proti, saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta c) apakšpunktā noteikto pienākumu atklājot informāciju par patiesajiem labuma guvējiem, reģistra pārvaldnieks sniedz sabiedrības locekļiem iespēju brīvi piekļūt šai informācijai. Kā izriet no apsvērumiem, kas izklāstīti šo secinājumu 142. un 171.–177. punktā, Savienības likumdevējs uzskatīja, ka šādas brīvas piekļuves nodrošināšana ir nepieciešama, lai veicinātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas nepieļaušanu, palielinot pārredzamības pār korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem.

200. Tomēr, kā ir norādīts šo secinājumu 89. punktā, sabiedrības locekli arī varētu uzskatīt par pārzini VDAR 4. panta 2. punkta izpratnē *jau no brīža*, kad tas piekļūst reģistrā iekļautajiem datiem, kā arī attiecībā uz turpmākajām apstrādes darbībām [117].

201. No tā izriet, ka, piemērojot prasību, par ko ir atgādināts šo secinājumu 197. punktā, sabiedrības pārstāvim, veicot jebkuru turpmāku datu apstrādes darbību, būs arī jānodrošina, ka tas ievēro VDAR 5. pantā noteiktos datu kvalitātes principus un ka tas savu apstrādes darbību pamato ar kādu no VDAR 6. panta 1. punktā paredzētajiem gadījumiem [118].

202. Šādos apstākļos, pirmkārt, attiecībā uz iesniedzējtiesas norādīto apstākli, ka par reģistra uzturēšanu atbildīgā iestāde nevarot garantēt, ka minētie dati tiks izmantoti tikai un vienīgi nolūkam, kādam tie tika vākti, no Tiesas judikatūras izriet, ka fiziskā vai juridiskā persona nav uzskatāma par personas datu apstrādātāju attiecībā uz apstrādes ķēdes, kuras nolūkus un līdzekļus tā nenosaka, *agrākām vai vēlākām darbībām* [119].

114 Skat. it īpaši spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Soda punkti) (C-439/19, EU:C:2021:504, 96. punkts un tajā minētā judikatūra). Pēc analoģijas skat. arī spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 41. punkts).

115 Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumu 44. punktu lietā SS (Personas datu apstrāde nodokļu mērķiem) (C-175/20, EU:C:2021:690), kurā ir atsauce uz 2019. gada 29. jūlija spriedumu *Fashion ID* (C-40/17, EU:C:2019:629, konkrēti 72.–74. punkts).

116 Skat. ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā SS (Personas datu apstrāde nodokļu mērķiem) (C-175/20, EU:C:2021:690, 44. punkts), kurā ir atsauce uz 2019. gada 29. jūlija spriedumu *Fashion ID* (C-40/17, EU:C:2019:629, konkrēti 72.–74. punkts). Šajā ziņā skat. arī spriedumu, 2018. gada 10. jūlijs, *Jehovan todistajat* (C-25/17, EU:C:2018:551, 65. punkts).

117 Šajā ziņā un pēc analoģijas skat. ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā SS (Personas datu apstrāde nodokļu mērķiem) (C-175/20, EU:C:2021:690, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

118 Šajā ziņā un pēc analoģijas skat. ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā SS (Personas datu apstrāde nodokļu mērķiem) (C-175/20, EU:C:2021:690, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

119 Skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Fashion ID* (C-40/17, EU:C:2019:629, konkrēti 72.–74. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā SS (Personas datu apstrāde nodokļu mērķiem) (C-175/20, EU:C:2021:690, 44. punkts).

203. Otrkārt, no prasības, par kuru ir atgādināts šo secinājumu 197. punktā, izriet, ka jebkāda turpmāka datu izmantošana, ko veic sabiedrības loceklis un kas neatbilst VDAR 6. pantam, nebūs likumīga. Tādējādi uz to var attiecināt pasākumus, lai to apturētu, tostarp atsaukšanas pieteikumus pret meklētājprogrammas pārvaldnieku saskaņā ar VDAR 17. panta 1. punkta d) apakšpunktu.

204. Šajā ziņā vēl arī norādīšu, ka no Direktīvas 2018/843 38. apsvēruma izriet, ka, lai novērstu reģistros iekļautās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un atjaunotu patieso labuma guvēju tiesību līdzsvaru, dalībvalstis var uzskatīt par lietderīgu darīt patiesajam labuma guvējam pieejamu informāciju par pieteikuma iesniedzēju, kā arī par viņa pieteikuma juridisko pamatu.

205. Tomēr šāda iespēja paredz, ka struktūra vai iestāde, kas atbild par patieso labuma guvēju reģistra uzturēšanu, piemēram, šajā gadījumā *LBR*, ir informēta par to personu identitāti, kuras piekļūst reģistrā iekļautajiem datiem, un tas nozīmē, ka ir nepieciešama reģistrācija, it īpaši tiešsaistē, lai varētu piekļūt minētajiem datiem, lai gan šāda reģistrācija Direktīvas 2015/849 30. panta 5.a punktā ir paredzēta tikai kā iespēja.

206. Lai gan šo secinājumu 99. un 104. punktā esmu norādījis, ka šajā gadījumā attiecīgie dati nešķiet īpaši sensitīvi un ka iespējamās kaitīgās sekas personām, kuras skar attiecīgais iejaukšanās pasākums, var uzskatīt par mērenām, tomēr nevar izslēgt šo datu iespējamas nelikumīgas vai neatbilstošas izmantošanas risku.

207. No tā izriet, ka, lai nodrošinātu, ka datu subjektiem, proti, patiesajiem labuma guvējiem, ir pietiekamas garantijas, ļaujot tos efektīvi aizsargāt pret ļaunprātīgas izmantošanas riskiem, manuprāt, ir nepieciešams, lai struktūrvienības vai iestādes, kas atbild par patieso labuma guvēju reģistru uzturēšanu dalībvalstīs, varētu zināt to sabiedrības locekļu identitāti, kuri piekļūst šiem reģistriem, un, ja to vajag, lai garantētu pamattiesību, it īpaši to, kas paredzētas Hartas 7. un 8. pantā, ievērošanu, varētu sniegt patiesajiem labuma guvējiem informāciju par šīm personām.

208. Tādējādi, manuprāt, Direktīvas 2015/849 interpretācija, kas atbilstu Hartas 7. un 8. pantā garantētajām pamattiesībām, prasa, lai Direktīvas 2015/849 30. panta 5.a punktā paredzētā iespēja valsts patieso labuma guvēju reģistros glabāto informāciju sniegt ar nosacījumu par reģistrāciju tiešsaistē tiktu uzskatīta par dalībvalstij uzliktu pienākumu garantēt, ka struktūras vai iestādes, kas atbild par patieso labuma guvēju reģistru uzturēšanu, ir informētas par to personu identitāti, kuras piekļūst reģistram [120].

– *Par datu integritāti un konfidencialitāti*

209. Otrām kārtām, pastāv jautājums, uz kuru valsts tiesa ir norādījusi trešā jautājuma d) apakšjautājumā lietā C-601/20, par datu integritātes un konfidencialitātes principa ievērošanu, kā tas ir paredzēts VDAR 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

210. Tādējādi rodas jautājums par to, vai saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. pantu izveidotajā reģistrā pieejamo patieso labuma guvēju personas datu neierobežota un beznosacījumu piekļuve bez saistībām ievērot konfidencialitāti atbilst samērīguma prasībai, ņemot vērā prasības, kas izriet

[120] Šīs atbildes dēļ, pēc manām domām, nav lietderīgi atbildēt uz lietā C-601/20 uzdotā trešā jautājuma e) apakšjautājuma pirmo ievilkumu.

no minētās VDAR tiesību normas, kurā ir noteikts, ka datu apstrāde jāveic tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi, tādējādi garantējot šo datu integritāti un konfidencialitāti.

211. Integritātes un konfidencialitātes princips ietver tā saukto "datu drošības principu", kas tostarp paredz, ka tiek īstenoti atbilstoši tehniski vai organizatoriski pasākumi, lai novērstu kaitīgu ietekmi uz datu subjektu. Šis princips ir saistīts un papildināts ar VDAR 24. un 32. pantu, kuros ietverti noteikumi attiecīgi par pārziņa atbildību un apstrādes drošību.

212. Konkrēti saistībā ar datu integritāti norādīšu, ka no Direktīvas 2018/843 38. apsvēruma izriet, ka "būtu jādara pieejami tikai aktualizēti personas dati, kas atbilst aktuālajiem faktiskajiem īpašniekiem". No tā izriet, ka tiek izplatīta un ir pieejama tikai pareiza informācija, ko reģistram ir paziņojusi attiecīgā korporatīvā vai cita juridiska vienība. Atbilstoši šo secinājumu 202. punktā paustajam tādā gadījumā kā šis pārvaldnieku nevar uzskatīt par atbildīgu par jebkādām izmaiņām vai manipulācijām turpmākās apstrādes gaitā.

213. Tomēr dalībvalstu ziņā ir nodrošināt, lai struktūrvienība vai iestāde, kas atbild par patieso labuma guvēju reģistra uzturēšanu, ieviestu pietiekamus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai novērstu reģistrā iekļauto datu neatļautu apstrādi. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda *in concreto*, vai tā tas ir šajā gadījumā [121].

v) Par vispārējo interešu mērķa un attiecīgo pamattiesību līdzsvarošanu

214. Tieši ņemot vērā visus šajos secinājumos analizētos elementus, manuprāt, ir jāveic līdzsvarots izsvērums starp vispārējo interešu mērķi, ko vēlas sasniegt ar publiskas piekļuves Direktīvā 2015/849 izveidotajam patieso labuma guvēju reģistram kārtību, un attiecīgajām pamattiesībām, proti, Hartas 7. un 8. pantā noteiktajām tiesībām.

215. Vispirms, šo secinājumu 110.–118. punktā ir norādīts, ka tikai attiecībā uz Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā ietverto datu sarakstu tiesību īstenošanas ierobežojumi, kas izriet no šīs kārtības, ir paredzēti tiesību aktos saskaņā ar Hartas 52. pantu. No tā izriet, ka šis līdzsvarotais izsvērums attieksies tikai uz šiem datiem, nevis uz "papildu informāciju", kas ir minēta šo secinājumu 105.–107., 114.–116.,, 159. un 165. punktā.

216. Pēc tam, kā norādīts analīzē par iejaukšanos, konkrēti šo secinājumu 91.–94. punktā, minētā publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem kārtība garantē ļoti plašu piekļuvi šādai informācijai, turklāt bez nepieciešamības pierādīt jebkādu interesi tai piekļūt. Apvienojumā ar automatizētiem piekļuves veidiem, piemēram, Luksemburgā – brīvu piekļuvi internetā, šī kārtība var veicināt attiecīgo datu par patiesajiem labuma guvējiem plašu izplatīšanu.

217. Tomēr šī kārtība, manuprāt, nerada nesamērīgu iejaukšanos attiecīgo personu pamattiesībās, it īpaši to tiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesībās uz personas datu aizsardzību, kas ir garantētas Hartas 7. un 8. pantā.

[121] Šajā sakarā atzīmēšu, ka *Sovim* savos apsvērumos norādīja, ka nesen presē publicētajos rakstos ir uzsvērti drošības trūkumi saistībā ar to, ka *LBR* nav īstenojis atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus. Šīs nepilnības esot ļāvušas neatļauti apstrādāt Luksemburgā patieso labuma guvēju reģistrā iekļautos datus. Konkrēti, reģistra datubāze esot bijusi izveidota tā, lai tajā varētu veikt meklēšanu ne tikai pēc sabiedrības nosaukuma, bet arī pēc patieso labuma guvēju vārdiem.

218. Proti, pirmām kārtām, kā izriet no šo secinājumu 95.–102. punkta – izņemot minēto "papildu informāciju" –, šī kārtība ļauj publiski piekļūt tikai diezgan ierobežotam personas datu skaitam [122]. Tādējādi, lai gan šīs kārtības rezultātā šie dati var tikt plaši izplatīti, tomēr, ņemot vērā to ierobežoto apjomu – iejaukšanās priekšmetu – un to ne īpaši sensitīvo raksturu, iespējamā kaitīgā ietekme uz personām, kuras šī iejaukšanās skar, ir mērena.

219. Otrām kārtām, kā ir norādīts šo secinājumu 91. punktā, Direktīvā 2015/849 noteiktā publiskās piekļuves kārtība neattiecas uz nenoteiktu un nediferencētu personu loku, bet gan pieprasa saistību starp šīm personām, proti, patiesajiem labuma guvējiem, un apstrādes nolūku, proti, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas nepieļaušanu.

220. Šajā ziņā jāatzīmē, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka ir pamatoti, ka fiziskām personām, kas izvēlas piedalīties ekonomiskajās attiecībās ar šādu korporatīvo vai citu juridisko vienību starpniecību, ir pienākums atklāt konkrētus datus saistībā ar viņu identitāti un viņu lomu vai interesēm tajās, lai sasniegtu vispārējo interešu mērķus, kas zināmā mērā ir saistīti ar šo izvēli [123].

221. Kā ir atgādināts šo secinājumu 79. punktā, Hartas 7. un 8. pantā noteiktās tiesības nav absolūtas prerogatīvas, bet tās ir jāskata saistībā ar to funkciju sabiedrībā. Šādos apstākļos, manuprāt, ir pamatoti noteikt šo tiesību ierobežojumus, kas nav smagi, personām, kuras ir izvēlējušās piedalīties ekonomiskajās attiecībās ar šādu korporatīvo vai citu juridisko vienību starpniecību, lai, ņemot vērā sabiedrības drošību un sabiedrisko kārtību, nepieļautu tādas smagas noziedzīgas darbības kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un terorisma finansēšana.

222. Šajā ziņā piebildīšu, ka ir taisnība, ka publiska piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem visaptveroši attiecas uz visiem patiesajiem labuma guvējiem, un nav nepieciešams, lai personas, kuru dati tiek atklāti, pat netieši būtu situācijā, kas varētu radīt aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu vai terorisma finansēšanu. Tāpēc to piemēro pat personām, attiecībā uz kurām nav nekādu pazīmju, kas ļautu uzskatīt, ka to rīcība var būt pat netieši vai attālināti saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu vai terorisma finansēšanu [124].

223. Tomēr, trešām kārtām, publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem kārtība ne tikai nerada nopietnu iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā noteiktajās pamattiesībās, bet arī Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā ir paredzētas atkāpes no publiskas piekļuves minētajai informācijai, kuras minētas šo secinājumu 182. un nākamajos punktos. Šī atkāpju sistēma tika skaidri ieviesta, lai nodrošinātu samērīgu un līdzsvarotu pieeju un garantētu pamattiesību ievērošanu [125]. Tā ir neatņemama Savienības likumdevēja panāktā attiecīgo interešu līdzsvara sastāvdaļa un būtisks elements publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem kārtībā, ierobežojot iespējamo smago kaitējumu un aizsargājot tos pret iespējamiem viņu pamattiesību pārkāpumiem [126].

224. Turklāt Direktīvā 2015/849 izvēlētā pieeja, kas 30. panta 5. un 9. punktā paredz publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, no vienas puses, un atkāpju sistēmu, no otras puses, ir saskaņota ar Tiesas judikatūru. Proti, no tās izriet – lai arī, līdzsvarojot

122 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 58. punkts).

123 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 59. punkts).

124 Savos apsvērumos *Sovim* uzsvēra šo apstākli, pēc analoģijas atsaucoties uz spriedumu, 2014. gada 8. aprīlis, *Digital Rights Ireland* u.c. (C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238, konkrēti skat. 58. punktu).

125 Skat. Direktīvas 2018/843 36. apsvērumu, kas ir iekļauts šo secinājumu 29. zemsvītras piezīmē.

126 Ar šo elementu šī lieta būtiski atšķiras no situācijas, ko Tiesa analizēja 2014. gada 8. aprīļa spriedumā lietā *Digital Rights Ireland* u.c. (C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238).

sasniedzamo sabiedrības interešu mērķi un Pamattiesību hartas 7. un 8. pantā noteiktās pamattiesības, ņemot vērā vispārējo interešu mērķa, kas tiek īstenots ar šo tiesību ierobežojumiem, nozīmīgumu, ar iejaukšanās mēreno smagumu, nepieciešamībai nepieļaut smagu noziedzību un iespējamo sabiedrības drošības apdraudējumu principā ir jābūt pārākai, tomēr nevar izslēgt, ka var būt īpašas situācijas, kurās sevišķi svarīgi leģitīmi iemesli saistībā ar datu subjekta konkrēto gadījumu izņēmuma kārtā attaisno piekļuves ierobežošanu reģistrā ievadītiem viņa personas datiem [127].

225. Turklāt, ceturtām kārtām, Direktīvā 2015/849 ir paredzēta VDAR piemērošana personas datu apstrādei, kas notiek saskaņā ar šo kārtību. Tāpēc uz šo apstrādi attiecas noteikumi, lai nodrošinātu konkrēto datu drošību un aizsardzību [128].

226. Šādos apstākļos, lai ierobežotu iejaukšanās apmēru un konkrēti – riskus, kaut arī ierobežotus, ka tiks veikta datu subjekta ekonomiskā profilēšana, kuri aplūkoti šo secinājumu 102. punktā, dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvā 2015/849 piešķirto rīcības brīvību ir jānosaka piekļuves kārtība attiecīgajiem datiem un it īpaši kārtība, kā meklēt datubāzē, kas veido reģistru, lai līdz minimumam samazinātu iejaukšanos patieso labuma guvēju pamattiesībās.

227. Visbeidzot, kā izriet no šo secinājumu 207. un 208. punktā izklāstītajiem apsvērumiem, lai nodrošinātu datu subjektiem, proti, patiesajiem labuma guvējiem, pietiekamas garantijas, kas ļauj tos efektīvi aizsargāt pret ļaunprātīgas izmantošanas riskiem, informācijas saņemšanai no valsts patieso labuma guvēju reģistriem ir jābūt izvirzītam nosacījumam par reģistrāciju, it īpaši tiešsaistē, lai valsts struktūras vai iestādes, kas atbild par patieso labuma guvēju reģistru uzturēšanu, varētu zināt to personu identitāti, kuras piekļūst reģistram, un, vajadzības gadījumā, patiesajam labuma guvējam varētu sniegt informāciju par šīm personām, ja tas izrādās nepieciešams pamattiesību, it īpaši Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību, ievērošanas nodrošināšanai.

228. Tādējādi interpretējot Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas, 5.a punkta un 9. punkta tiesību normas, ar kurām ir izveidota publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem kārtība, tās nav jāuzskata par spēkā neesošām, ņemot vērā tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību, kas ir garantētas attiecīgi Hartas 7. un 8. pantā.

229. Turpretī no apsvērumiem, kurus esmu izklāstījis šo secinājumu 105.–107., 114.–116., 159. un 165. punktā, manuprāt, izriet, ka Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrā daļa ir jāatzīst par daļēji spēkā neesošu un šīs tiesību normas trešā daļa ir jāatzīst par spēkā neesošu.

4. Secinājums par Direktīvā 2015/849 noteiktās publiskās piekļuves kārtības spēkā esamību

230. No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, manuprāt, uz pirmo jautājumu un otrā jautājuma b) apakšjautājumu, kas uzdoti lietā C-601/20, ir jāatbild šādi:

– Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrā daļa ir spēkā neesoša, ciktāl tajā ir paredzēts, ka ikvienam sabiedrības loceklim ir tiesības piekļūt "vismaz" tajā norādītajiem datiem, tādējādi

127 Šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 59. punkts).

128 Arī ar šo elementu šī lieta būtiski atšķiras no situācijas, ko Tiesa analizēja 2014. gada 8. aprīļa spriedumā lietā *Digital Rights Ireland* u.c. (C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238).

paredzot iespēju ikvienam sabiedrības loceklim piekļūt datiem par patiesajiem labuma guvējiem, kas nav šajā pašā daļā norādītie dati;

– Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta trešā daļa ir spēkā neesoša;

– Direktīvas 2015/849 30. panta 5.a punkts, lasot to kopsakarā ar Hartas 7. un 8. pantu un 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai struktūrvienības vai iestādes, kas atbild par patieso labuma guvēju reģistru uzturēšanu, būtu informētas par to personu identitāti, kuras piekļūst minētajam reģistram;

– Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts, lasot to kopsakarā ar Hartu un it īpaši tās 51. panta 1. punktu, ja to interpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir ne tikai tiesības paredzēt atkāpes no publiskas piekļuves valsts patieso labuma guvēju reģistros iekļautajai informācijai par korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, bet arī pienākums tādas paredzēt un piešķirt, ja ārkārtas apstākļos šāda piekļuve patiesajam labuma guvējam radītu nesamērīgu tam Hartā paredzēto pamattiesību aizskāruma risku, ir spēkā esošs;

– pirmā jautājuma un otrā jautājuma b) apakšjautājuma, kas uzdoti lietā C-601/20, pārbaudē nav konstatēts cits apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2015/849 30. panta 5. un 9. punkta spēkā esamību.

C. Par trešo jautājumu saistībā ar VDAR interpretāciju, kas uzdots lietā C-601/20

231. Trešajā jautājumā lietā C-601/20 iesniedzējtiesa uzdod sešus apakšjautājumus, kuru mērķis pēc būtības ir pārbaudīt Direktīvā 2015/849 noteiktās publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem kārtības atbilstību vairākām VDAR tiesību normām.

232. Šajā ziņā, vispirms, šo secinājumu 63.–72. punktā esmu izklāstījis iemeslus, kāpēc, manuprāt, VDAR pati par sevi nevar būt likumības kritērijs, lai novērtētu Direktīvas 2015/843 un Direktīvas 2018/849 tiesību normu spēkā esamību. Esmu arī precizējis, ka šīs direktīvas tomēr ir jāinterpretē saskaņoti ar VDAR tiesību normām, turklāt saskaņā ar to, kas ir skaidri noteikts Direktīvas 2015/843, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2019/2177, 41. panta 1. punktā.

233. Pēc tam, uzskatu, ka ņemot vērā apsvērumus, kas ir izklāstīti analīzē par minētās publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem kārtības spēkā esamību, šo secinājumu 74.–229. punktā, nav jāatbild uz trešā jautājuma a)–e) apakšjautājumiem, kas uzdoti lietā C-601/20. Proti, par visām šaubām, ko iesniedzējtiesa ir izklāstījusi šajos apakšjautājumos, saistībā ar dažādām VDAR tiesību normām, minētajā analīzē ir sniegta atbilde.

234. No tā izriet, ka ir jāpārbauda tikai šī trešā jautājuma f) apakšjautājums. Ar šo apakšjautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, kāda ir saikne starp minēto publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem kārtību un VDAR 44.–50. pantu, kuros personas datu pārsūtīšanai uz trešo valsti ir paredzēti stingri nosacījumi, it īpaši tādēļ, ka patieso labuma guvēju reģistrā iekļautie patieso labuma guvēju dati visos gadījumos ir pieejami jebkuram sabiedrības loceklim bez leģitīmu interešu pamatojuma un bez ierobežojumiem attiecībā uz šīs sabiedrības atrašanās vietu.

235. Šajā ziņā jāatgādina, ka VDAR V nodaļa, kas ietver 44.–55. pantu, reglamentē personas datu nosūtīšanu uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju.

236. Šādos apstākļos, kā norādīja Komisija un Somijas valdība, VDAR 49. pantā ir paredzētas vairākas atkāpes attiecībā uz konkrētām situācijām, kurās var notikt personas datu nosūtīšana vai nosūtīšanas kopums uz trešo valsti, ja nav lēmuma par aizsardzības līmeņa pietiekamību saskaņā ar VDAR 45. panta 3. punktu vai atbilstošu aizsardzības pasākumu saskaņā ar VDAR 46. pantu.

237. It īpaši VDAR 49. panta 1. punkta g) apakšpunktā tiek konkrēti reglamentēta pārsūtīšana no reģistriem, kas saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem ir paredzēti informācijas sniegšanai sabiedrībai.

238. No šīs tiesību normas, kā arī no šī panta 2. punkta, lasot tos kopsakarā ar VDAR 111. apsvērumu, izriet, ka šī atkāpe ir piemērojama, ja, pirmkārt, nosūtīšanu veic no reģistra, kurš saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem ir paredzēts, lai sniegtu informāciju sabiedrībai (un kuru var izmantot vai nu sabiedrība kopumā, vai ikviena persona, kura var pierādīt savas leģitīmās intereses), otrkārt, nosūtīšanu var izdarīt vienīgi, ja konkrētajā gadījumā ir izpildīti Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos paredzētie izmantošanas nosacījumi un, treškārt, nosūtīšana nevar attiekties uz pilnīgi visiem reģistrā ietvertajiem personas datiem vai veselām personas datu kategorijām.

239. Šajā ziņā atzīmēšu, ka, kā Komisija pareizi norāda, VDAR 49. panta 1. punkta g) apakšpunkts un 2. punkts attiecas tieši uz jebkuru nosūtīšanu "no" publiskā reģistra. Fakts, ka reģistrs ir publisks, pats par sevi nenozīmē nosūtīšanu.

240. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka atbilde uz lietā C-601/20 uzdotā trešā prejudiciālā jautājuma f) apakšjautājumu ir tāda, ka V nodaļas tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tām nav pretrunā reģistrs, kas ir daļēji publiski pieejams, bez pienākuma pierādīt leģitīmu interesi un bez jebkādiem ierobežojumiem attiecībā uz sabiedrības atrašanās vietu. Tomēr saskaņā ar VDAR 49. panta 1. punkta g) apakšpunktu nosūtīšanu no šā reģistra var izdarīt tikai tad, ja tiek pildīti tiesību aktos paredzētie izmantošanas nosacījumi un ja šī izmantošana neattiecas uz visu reģistru.

D. Par Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkta interpretāciju (pirmais, otrais un trešais jautājums lietā C-37/20 un otrā jautājuma a) apakšjautājums lietā C-601/20)

241. Jautājumos, kas uzdoti lietā C-37/20, kā arī otrā jautājuma a) apakšjautājumā, kas uzdots lietā C-601/20, iesniedzējtiesa Tiesai vaicā, kā interpretēt Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktu, kurā ir paredzētas atkāpes no sabiedrības piekļuves patieso labuma guvēju reģistrā iekļautajai informācijai.

242. Šo sistēmu un šo tiesību normu esmu jau pārbaudījis šo secinājumu 182.–[193]. punktā. Tomēr, pamatojoties uz šajos punktos izklāstītajiem apsvērumiem, ir jāanalizē iesniedzējtiesas uzdotie konkrētie jautājumi.

1. Par jēdzienu "ārkārtas apstākļi" (pirmais jautājums lietā C-37/20)

243. Pirmais jautājums, kas uzdots lietā C-37/20, attiecas uz jēdzienu "ārkārtas apstākļi", kas paredzēts Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā. Šis jautājums ir iedalāms divās daļās.

244. Pirmajā daļā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts var aprobežoties ar to, ka šajā tiesību normā paredzētais jēdziens "ārkārtas apstākļi" valsts tiesībās tiek definēts tikai kā līdzvērtīgs "nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam" – jēdzieniem, kas saskaņā ar minēto tiesību normu katrā ziņā jau ir nosacījums, lai piemērotu atkāpes, kas ierobežo sabiedrības piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem. Otrajā daļā iesniedzējtiesa būtībā jautā, kādas pilnvaras un kritērijus tai būtu jāizmanto, lai noteiktu jēdziena "ārkārtas apstākļi" saturu, gadījumā, ja valsts transponējošajā tiesību aktā šis jēdziens nav definēts citādi, kā vien atsaucoties uz Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā jau skaidri minētajiem apstākļiem.

245. Šajā ziņā vispirms norādīšu, ka Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā ietvertā tiešā atsauce uz valsts tiesību aktiem, lai definētu ārkārtas apstākļus, kas attaisno atkāpes, ar ko ierobežo sabiedrības piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, liecina par Savienības likumdevēja nodomu atstāt dalībvalstīm novērtēšanas brīvību šo ārkārtas apstākļu noteikšanā.

246. Tomēr, kā ir izklāstīts šo secinājumu 186. un nākamajos punktos, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka dalībvalstīm, neatkarīgi no tām pieejamās novērtēšanas brīvības direktīvas transponēšanā, ir jānodrošina pamattiesību aizsardzība pret jebkādu nesamērīgu aizskārumu.

247. No šiem punktiem arī izriet, ka grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts, lasot to kopsakarā ar Hartas 51. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir noteikts pienākums piešķirt atkāpes no publiskas piekļuves valsts patieso labuma guvēju reģistros iekļautajai informācijai par korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, ja ārkārtas apstākļos šāda piekļuve patiesajam labuma guvējam radītu nesamērīgu risku, ka var tikt aizskartas viņa pamattiesības, kas ir paredzētas Hartā.

248. Tāpēc dalībvalstu pienākums aizsargāt neaprobežojas tikai ar nesamērīgiem riskiem, kas saistīti ar 30. panta 9. punktā skaidri norādītajiem septiņiem riska gadījumiem, bet attiecas uz nesamērīgiem patieso labuma guvēju visu pamattiesību pārkāpuma riskiem.

249. Šādā situācijā uzskatu, ka Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm savos valsts tiesību aktos ir jādefinē situācijas, kas atbilstoši šai tiesību normai ir "ārkārtas apstākļi". Tā kā tajā nav ietverts papildu norādījums par to, kādā veidā dalībvalstīm šis jēdziens jādefinē, tad nekas neliedz dalībvalstij definēt "ārkārtas apstākļus", tikai atsaucoties uz šajā tiesību normā jau minētajiem gadījumiem, kā to ir darījusi Luksemburgas Lielhercogiste, tomēr tā, lai šīs direktīvas transponēšana valsts tiesībās ļautu aizsargāt patiesos labuma guvējus pret to pamattiesību nesamērīgiem aizskārumiem.

250. Kā ir norādīts šo secinājumu 188. punktā, valsts tiesai ir pienākums interpretēt valsts tiesību aktus atbilstoši Direktīvai 2015/849, taču tai ir arī jānodrošina, lai tā nepamatotos uz tādu šīs direktīvas interpretāciju, kas nonāktu pretrunā ar pamattiesībām. No tā izriet, ka šai tiesai ir jābalstās uz tādu šo normu interpretāciju, kura, ievērojot to formulējumu un saglabājot to lietderīgo iedarbību, pilnībā atbilst Hartā garantētajām pamattiesībām [129].

[129] Skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Spiegel Online* (C-516/17, EU:C:2019:625, 59. punkts).

251. Kā pareizi norādīja Komisija, šajā nolūkā valsts tiesai var būt pašai konkrēti jādefinē ārkārtas apstākļu veids un apjoms, kas ļauj atkāpties no sabiedrības piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, tikai tiktāl, cik tas ir nepieciešams, lai pilnībā aizsargātu šo patieso labuma guvēju pamattiesības.

252. Attiecībā uz šo definējumu, kas, iespējams, būs jāveic valsts tiesai, lai interpretētu Direktīvu 2015/849 atbilstoši Hartā garantētajām pamattiesībām, norādīšu, pirmkārt, ka šajā definējumā ir jāņem vērā tas, ka apstākļu "ārkārtas" rakstura detalizēts novērtējums ir jāveic katrā konkrētā gadījumā, kā tas izriet no paša šīs direktīvas 30. panta 9. punkta teksta.

253. Otrkārt, veicot šo definējumu, tiesai ir jāņem vērā, ka, tā kā Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkta noteikumā ir paredzētas atkāpes no vispārēja noteikuma, proti, par publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, tad saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, tas ir interpretējams šauri [130].

254. Treškārt, veicot minēto definējumu, valsts tiesai ir jāņem vērā, ka jēdziena "ārkārtas" izmantojums norāda uz to, ka apstākļiem, kas var pamatot atkāpi, ir jābūt ārpus ikdienišķā un jārada nesamērīgs pamattiesību aizskāruma risks [131]. Šādā situācijā tieša atsauce konkrētajā tiesību normā uz riskiem saistībā ar tiesībām uz personas dzīvību, neaizskaramību un drošību, kas ir attiecīgi aizsargātas Hartas 2., 3. un 6. pantā, sniedz norādi uz paaugstināto pamattiesību aizskāruma līmeni, kas var attaisnot atkāpi.

2. Par jēdzienu "risks" (otrais jautājums lietā C-37/20)

255. Otrais prejudiciālais jautājums, kas uzdots lietā C-37/20, attiecas uz Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā paredzēto jēdzienu "risks". Tas ir iedalāms trīs daļās.

256. Šī jautājuma pirmajā daļā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka "nesamērīga riska" pastāvēšana ir autonoms iemesls, kas attaisno atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, vai arī, alternatīvi, prasība, lai risks būtu nesamērīgs, ir nosacījums, kas attiecas uz konkrētiem šajā tiesību normā minētajiem īpašajiem riskiem, proti, uz krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas risku.

257. Šī jautājuma pamatā ir iesniedzējtiesas norādītais apstāklis, ka dažādas Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkta valodu versijas redakcionāli atšķiras, kā arī dažās valodu versijās pastāv neatbilstība starp šīs tiesību normas tekstu un Direktīvas 2018/843 36. apsvēruma redakciju, kurā ir paskaidrota un pamatota grozītā Direktīvas 2015/849 redakcija [132].

130 Skat. spriedumus, 2019. gada 29. jūlijs, *Spiegel Online* (C-516/17, EU:C:2019:625, 53. punkts), un 2013. gada 17. janvāris, Komisija/Spānija (C-360/11, EU:C:2013:17, 18. punkts un minētā judikatūra).

131 Par "nesamērīguma" kritēriju skat., arī šajos secinājumos, atbildi uz trešo jautājumu, kas uzdots lietā C-37/20.

132 Tātad dažās valodu versijās, tostarp franču, spāņu un angļu valodā, Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkta grozītajā tekstā ir norāde uz situāciju, kad piekļuve informācijai patieso labuma guvēju pakļautu "nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam", savukārt Direktīvas 2018/843 36. apsvērums attiecas uz situāciju, kad šāda piekļuve patieso labuma guvēju pakļautu "nesamērīgam krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam". Šajās atšķirīgajās valodu versijās tiesību normas formulējums atbalsta domu, ka "nesamērīgs risks" ir autonoma riska gadījums attiecībā pret pārējiem septiņiem uzskaitītajiem riska veidiem, bet turpretī no šā apsvēruma teksta, šķiet, ka prasība par nesamērīgumu drīzāk ir nosacījums, lai šo septiņu veidu risks attaisnotu atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par patieso labuma guvēju (savos apsvērumos Komisija apstiprina, ka čehu, dāņu, horvātu, holandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu un zviedru valodas versijas arī pieder pie šīs valodu versiju grupas). Citās valodu versijās, tostarp vācu un itāļu valodā, šādas neatbilstības nav (Komisija savos apsvērumos apstiprina, ka grieķu, ungāru, slovāku un slovēņu valodas versijas arī pieder pie šīs valodu versiju grupas).

258. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienā no Savienības tiesību normas valodu redakcijām lietotais formulējums nevar būt vienīgais pamats šīs tiesību normas interpretācijai vai arī tam nevar piešķirt prioritāru nozīmi salīdzinājumā ar pārējo valodu redakcijām. Savienības tiesību normas ir interpretējamas un piemērojamas vienveidīgi, ņemot vērā visu Savienības oficiālo valodu redakcijas. Gadījumā, ja Savienības tiesību akta teksts dažādu valodu versijās atšķiras, attiecīgā tiesību norma ir jāinterpretē atkarībā no tā tiesiskā regulējuma konteksta un mērķa, kurā šī tiesību norma ietilpst [133].

259. Ņemot to vērā, no šo secinājumu 185.–192. punktā izdarītajiem apsvērumiem izriet, ka ne tikai nesamērīga riska pastāvēšana septiņos riska gadījumos, kas ir tieši minēti Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā, var pamatot atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par patieso labuma guvēju, bet tas attiecas uz jebkādu patiesā labuma guvēja pamattiesību nesamērīga aizskāruma risku ārkārtas apstākļos.

260. Attiecībā konkrēti uz novērtējumu par to, vai pastāv šāds nesamērīgs risks, ka var tikt pārkāptas patiesā labuma guvēja pamattiesības, tāds ir jāveic katrā konkrētā gadījumā. Šajā novērtējumā jāiekļauj detalizēts ārkārtas apstākļu vērtējums un tam jābalstās uz visu konkrētā gadījuma attiecīgo elementu analīzi.

261. Šī otrā jautājuma, kas uzdots lietā C-37/20, otrajā daļā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda riska esamība vai nesamērīgums, kas ir nosacījums piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem ierobežošanai, ir jānosaka, ņemot vērā vienīgi saikni, kas attiecīgajam patiesajam labuma guvējam ir ar juridisko vienību, attiecībā uz kuru tiek prasīts ierobežot publisku piekļuvi informācijai, vai arī ņemot vērā saikni starp šo patieso labuma guvēju un citām juridiskajām vienībām. Šajā pēdējā gadījumā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai ir jāņem vērā tikai patiesā labuma guvēja statuss vai arī jebkāda saikne ar citām juridiskām vienībām. Joprojām šajā gadījumā tā vēlas noskaidrot, vai saiknes veidam ir ietekme uz riska esamības un tā apmēra novērtējumu.

262. Šajā ziņā norādīšu, ka Direktīvas 2015/849 tekstā nav skaidras norādes par šiem jautājumiem. Tomēr, kā ir minēts šo secinājumu 260. punktā, novērtējums ar mērķi noteikt, vai pastāv nesamērīgs risks, ka var tikt aizskartas patiesā labuma guvēja pamattiesības, ir jāveic katrā konkrētā gadījumā, izvērtējot ārkārtas apstākļus un cenšoties nodrošināt, lai patiesais labuma guvējs būtu pienācīgi aizsargāts pret nesamērīgiem viņa pamattiesību aizskārumiem.

263. Šādos apstākļos nevar izslēgt, ka atsevišķos gadījumos, lai nodrošinātu šādu pienācīgu aizsardzību, ir jāņem vērā ne tikai patiesā labuma guvēja saikne ar juridisko vienību, uz kuru attiecas īpašais atkāpes prasījums, bet arī šī patiesā labuma guvēja saikne ar citām juridiskām vienībām.

264. Tomēr šajā ziņā, pirmkārt, es piekrītu Komisijas viedoklim, ka, novērtējot riskus, kuriem persona ir pakļauta kā vienas vai vairāku juridisko vienību patiesais labuma guvējs, attiecīgajām saiknēm ir jābūt raksturīgām šo juridisko vienību patiesā labuma guvēja statusam, un tādējādi kaut kādas citas saiknes novērtējumā principā nevar ņemt vērā.

265. Otrkārt, labuma guvējam vai vienībai, kas prasa atkāpi no publiskas piekļuves informācijai, ir pienākums pierādīt, ka saiknēm, kas patiesajam labuma guvējam ir ar citām juridiskām vienībām, uz kurām neattiecas atkāpes prasījums, ir nozīme, lai novērtētu riska, ka var tikt pārkāptas viņa

[133] Skat. it īpaši spriedumu, 2020. gada 23. janvāris, *Bundesagentur für arbeit* (C-29/19, EU:C:2020:36, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

pamattiesības, nesamērīgumu, un ka šīs saiknes attaisno vai pamato šāda nesamērīga riska esamību vai tā nesamērīgumu. Šāds pierādīšanas pienākuma sadalījums [134], uzliekot pieteikuma iesniedzējam pienākumu pierādīt šo saikņu esamību un nozīmi atkāpes piešķiršanas nolūkā, ir būtisks, lai izvairītos – kā to paredz Austrijas valdība – no tā, ka dalībvalstu kompetentajām iestādēm *ex officio* būtu jāveic nepamatoti plaša izmeklēšana, lai varētu izslēgt nesamērīgu patieso labuma guvēju pamattiesību aizskāruma risku.

266. Otrā jautājuma, kas uzdots lietā C-37/20, trešajā daļā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par patieso labuma guvēju var piešķirt tad, ja šī informācija ir viegli pieejama trešām personām citos informācijas ieguves veidos.

267. Šajā jautājumā uzskatu, tāpat kā Komisija un Austrijas valdība un kā jau ir minēts šo secinājumu 260. un 262. punktā, ka, tā kā Direktīvā 2015/849 ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai atkāpes no publiskas piekļuves informācijai par patieso labuma guvēju tiktu piešķirtas, pamatojoties uz detalizētu ārkārtas apstākļu novērtējumu un atsaucoties uz riskiem, kas izriet no šīs informācijas izpaušanas, tad šīs direktīvas 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas netieši izslēdz iespēju šādu atkāpi piešķirt, ja šī informācija ir viegli pieejama trešām personām, izmantojot citus informācijas ieguves veidus.

3. Par prasībām pierādīt nesamērīgu risku (otrā jautājuma a) apakšjautājums lietā C-601/20)

268. Otrā jautājuma a) apakšjautājumā, kas uzdots lietā C-601/20, iesniedzējtiesa būtībā jautā par prasībām attiecībā uz nesamērīga riska un ārkārtas apstākļu pierādīšanu, kas jāveic, lai pamatotu atkāpi atbilstoši Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktam.

269. Pirmām kārtām, attiecībā uz *pierādīšanas pienākumu* – nav apstrīdams, ka tas gulstas uz patieso labuma guvēju. Tieši tam ir jāpierāda iestādei vai struktūrvienībai, kas ir atbildīga par reģistra uzturēšanu, ka ir izpildīti minētās direktīvas 30. panta 9. punktā paredzētie atkāpes nosacījumi. Šajā kontekstā minētajai iestādei vai struktūrvienībai nevar prasīt, lai tā pati veiktu izmeklēšanas darbības, kas, iespējams, varētu būt visaptverošas, lai noteiktu ārkārtas apstākļu un nesamērīga riska esamību. Minētajai iestādei vai minētajai struktūrvienībai ir jāpamatojas uz pierādījumiem, ko patiesais labuma guvējs sniedzis, pamatojot savu pieteikumu par atkāpes piemērošanu.

270. Otrām kārtām, attiecībā uz *pierādīšanas apjomu* uzskatu, ka patiesajam labuma guvējam ir jāpierāda, ka pastāv nesamērīgs viņa pamattiesību aizskāruma risks un pietiekami ticami ārkārtas apstākļi.

271. Šādā kontekstā nepietiek tikai ar attālu vai hipotētisku aizskāruma risku. Turklāt nesamērīga riska uztvere nevar būt subjektīva, bet tai jābūt balstītai uz konkrētiem, faktiskiem un pastāvošiem apstākļiem. Šajā nolūkā patiesajam labuma guvējam ir jāsniedz konkrētas, precīzas un būtiskas norādes par viņa pamattiesību aizskārumu un ārkārtas apstākļiem.

[134] Par prasībām saistībā ar pierādīšanu skat. arī šajos secinājumos atbildi uz otrā jautājuma a) apakšjautājumu, kas uzdots lietā C-601/20.

4. Par "nesamērīguma" kritēriju (trešais jautājums lietā C-37/20)

272. Trešajā jautājumā, kas uzdots lietā C-37/20, iesniedzējtiesa jautā par riska "nesamērīguma" kritēriju, kas attaisno piekļuves informācijai ierobežošanu, kā tas ir paredzēts Direktīvas 2015/843 30. panta 9. punktā.

273. Šī tiesa jautā, kādas konkurējošas intereses ir jāņem vērā, lai izvērtētu, vai pastāv nesamērīgs risks patiesajam labuma guvējam, kas saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktu attaisno atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par viņu. Tā uzskata, ka šis kritērijs parasti ietver divu vienlīdz aizsargājamu interešu līdzsvarošanu, un tāpēc uzdod jautājumu par to, kuras konfliktējošās intereses ir jālīdzsvaro, piemērojot šo kritēriju. Tās ieskatā, šķiet, pastāv konflikts starp Direktīvā 2015/849 izvirzīto pārredzamības mērķi, no vienas puses, un patiesā labuma guvēja fiziskās, morālās un mantiskās neaizskaramības aizsardzību, kas izriet no mērķa novērst risku kopumā un/vai šīs direktīvas 30. panta 9. punktā minētos īpašos riskus, no otras puses. Tomēr Direktīvas 2018/843 36. apsvērumā esot minētas arī tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību.

274. Šajā ziņā šo secinājumu 138. un nākamajos punktos ir norādīts, ka mērķis novērst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, uzlabojot pārredzamības līmeni pār korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, pēc grozījumiem, kas ir ieviesti ar Direktīvu 2018/843, ir galvenais mērķis publiskai piekļuvei informācijai par patiesajiem labuma guvējiem. Tomēr šis mērķis nav tieši saistīts ar pamattiesībām. Ir arī konstatēts, ka Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā paredzētās atkāpes no principa par publisku piekļuvi minētajai informācijai, kas pašas par sevi ir interpretējamas šauri, ir paredzētas, lai panāktu pareizu līdzsvaru starp minēto mērķi, kas, kā norādīts šo secinājumu 38.–48., 144. un 189. punktā, ir saistīts ar primāro tiesību piemērošanas jomas prasībām, un patieso labuma guvēju pamattiesību ievērošanu, kā tas turklāt skaidri izriet no Direktīvas 2018/843 34. apsvēruma. Turklāt, kā izriet no šo secinājumu 188. un 250. punktā minētajiem judikatūras principiem, Direktīvas 2015/849 interpretācija nedrīkst būt pretrunā Hartā paredzētajām pamattiesībām.

275. Šādos apstākļos, tā vietā, lai, kā to darīja iesniedzējtiesa, atsauktos uz "konkurējošo interešu" līdzsvarošanu, man šķiet, ka analīzi ir lietderīgāk veikt, atsaucoties uz to, ka pastāv atkāpes no vispārējā publiskas piekļuves principa, kuru mērķis ir novērst patiesā labuma guvēja pamattiesību aizskārumus, kas ārkārtas apstākļos var rasties šīs piekļuves dēļ. Šādā situācijā valsts iestāžu, kas atbild par atkāpes pieteikuma izvērtēšanu, uzdevums ir pārbaudīt, vai pastāv ārkārtas apstākļi, kas patieso labuma guvēju pakļautu nesamērīgam riskam, ka var būt aizskarta kāda vai vairākas no Hartā paredzētajām pamattiesībām.

276. Iemesli, kas attaisno publisku piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, ir izklāstīti Direktīvas 2018/843 30. un 31. apsvērumā un ir minēti šo secinājumu 139.–142. punktā. Tie tostarp attiecas, pirmkārt, uz iespēju pilsoniskajai sabiedrībai pastiprināti pārbaudīt informāciju, kas palīdz saglabāt uzticību komercdarījumu un finanšu sistēmas integritātei, otrkārt, uz ieguldījumu cīņā pret korporatīvo un citu juridisku veidojumu ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai un, treškārt, uz savlaicīgas un efektīvas informācijas sniegšanas veicināšanu finanšu iestādēm un iestādēm, kas iesaistītas cīņā pret šiem noziegumiem.

277. Turklāt šo secinājumu 220. un 221. punktā jau esmu norādījis – kā izriet no Tiesas judikatūras –, ka, šķiet, ir pamatoti, ka fiziskām personām, kas izvēlas piedalīties ekonomiskajās attiecībās ar šādas sabiedrības vai citas juridiskas vienības starpniecību, ir pienākums atklāt konkrētus datus, kuri ļautu tos identificēt kā šo juridisko vienību patiesos labuma guvējus, vēl jo vairāk tāpēc, ka tās apzinās šo pienākumu brīdī, kad nolemj iesaistīties šādā darbībā [135].

278. Tomēr saistībā ar novērtējumu, kas jāveic saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktu, ja no iepriekš minētā izriet, ka, veicot līdzsvarošanu atbilstoši šai tiesību normai, sabiedrības intereses piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem ir pārāks vispārējais princips, tomēr ir tieši paredzēts, ka var būt īpašas situācijas, kurās ar attiecīgā patiesā labuma guvēja konkrēto gadījumu saistīti nepārvarami un leģitīmi iemesli izņēmuma kārtā pamato to, ka sabiedrības piekļuve ar to saistītajiem reģistrā iekļautajiem personas datiem tiek ierobežota, lai to nepakļautu nesamērīgam pamattiesību aizskāruma riskam [136].

279. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, manuprāt, uz trešo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka, izvērtējot, vai patiesajam labuma guvējam pastāv nesamērīgs risks, kas saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktu pamato atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par šo patieso labuma guvēju, ir jāņem vērā, pirmkārt, šajā tiesību normā minētie īpašie riski, kā arī datu subjekta pamattiesības, it īpaši tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību, kas attiecīgi tiek aizsargātas Hartas 7. un 8. pantā, un, otrkārt, sabiedrības un iedzīvotāju intereses zināt patieso labuma guvēju identitāti, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai.

IV. Secinājumi

280. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Luksemburga) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem lietās C-37/20 un C-602/20 sniegt šādu atbildi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK, kas grozīta ar Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/843 (2018. gada 30. maijs), 30. panta 5. punkta otrā daļa ir spēkā neesoša, ciktāl tajā ir paredzēts, ka ikvienam sabiedrības loceklim ir tiesības piekļūt "vismaz" tajā norādītajiem datiem, tādējādi paredzot iespēju ikvienam sabiedrības loceklim piekļūt datiem par patiesajiem labuma guvējiem, kas nav šajā pašā daļā norādītie dati.

2) Direktīvas 2015/849, kas grozīta ar Direktīvu 2018/843, 30. panta 5. punkta trešā daļa ir spēkā neesoša.

3) Direktīvas 2015/849, kas grozīta ar Direktīvu 2018/843, 30. panta 5.a punkts, lasot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pantu un 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai struktūrvienības vai iestādes, kas atbild par patieso labuma guvēju reģistru uzturēšanu, būtu informētas par to personu identitāti, kuras piekļūst minētajam reģistram.

135 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 59. punkts).

136 Šajā nozīmē pēc analoģijas skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 60. punkts).

4) Direktīvas 2015/849, kas grozīta ar Direktīvu 2018/843, 30. panta 9. punkts, lasot to kopsakarā ar Pamattiesību hartu un it īpaši tās 51. panta 1. punktu, ja to interpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir ne tikai tiesības paredzēt atkāpes no publiskas piekļuves valsts patieso labuma guvēju reģistros iekļautajai informācijai par korporatīvo un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, bet arī pienākums tādas paredzēt un piešķirt, ja ārkārtas apstākļos šāda piekļuve patiesajam labuma guvējam radītu nesamērīgu tam Hartā paredzēto pamattiesību aizskāruma risku, ir spēkā esošs.

5) Lietā C-601/20 uzdotā pirmā jautājuma un otrā jautājuma b) apakšjautājuma izskatīšanā nav konstatēts cits apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2015/849, kas grozīta ar Direktīvu 2018/843, 30. panta 5. un 9. punkta spēkā esamību.

6) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) V nodaļas tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tām nav pretrunā reģistrs, kas ir daļēji publiski pieejams, bez pienākuma pierādīt leģitīmu interesi un bez jebkādiem ierobežojumiem attiecībā uz sabiedrības atrašanās vietu. Tomēr saskaņā ar šīs regulas 49. panta 1. punkta g) apakšpunktu nosūtīšanu no šā reģistra var veikt tikai tad, ja ir izpildīti tiesību aktos paredzētie izmantošanas nosacījumi un ja šī izmantošana neattiecas uz visu reģistru.

7) Direktīvas 2015/849, kas grozīta ar Direktīvu 2018/843, 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm savos valsts tiesību aktos ir jādefinē situācijas, kas atbilstoši šai tiesību normai ir "ārkārtas apstākļi". Tā kā tajā nav ietverts papildu norādījums par to, kādā veidā dalībvalstīm šis jēdziens jādefinē, dalībvalstij nekas neliedz definēt "ārkārtas apstākļus", tikai atsaucoties uz šajā normā jau minētajiem gadījumiem, tomēr tā, lai šīs direktīvas transponēšana valsts tiesībās ļautu aizsargāt patiesos labuma guvējus pret to pamattiesību nesamērīgiem aizskārumiem. Šajā nolūkā valsts tiesai var būt pašai konkrēti jādefinē ārkārtas apstākļu veids un apjoms, kas ļauj atkāpties no sabiedrības piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, vienīgi ciktāl tas ir nepieciešams, lai pilnībā aizsargātu šo patieso labuma guvēju pamattiesības. Šajā definējumā ir jāņem vērā, pirmkārt, tas, ka apstākļu "ārkārtas" rakstura detalizēts novērtējums ir jāveic katrā konkrētā gadījumā, otrkārt, ka, runājot par atkāpēm no vispārēja noteikuma, konkrētā tiesību norma principā ir interpretējama šauri un, treškārt, ka apstākļiem, kas var attaisnot atkāpi, ir jābūt ārpus ikdienišķā un jārada nesamērīgs pamattiesību aizskāruma risks.

8) Direktīvas 2015/849, kas grozīta ar Direktīvu 2018/843, 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka prasība par riska nesamērīgumu ir nosacījums, kas attiecas uz šajā tiesību normā minētajiem konkrētajiem riskiem, proti, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas risku, kā arī jebkuru patiesā labuma guvēja pamattiesību pārkāpumu, kas attaisno atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par viņu. Šāda riska esamību un nesamērīgumu vajadzības gadījumā var noteikt, ņemot vērā saikni, kāda konkrētajam patiesajam labuma guvējam ir ar korporatīvām un citām juridiskām vienībām, kā arī trastiem un juridiskiem veidojumiem, kam ir trastiem līdzīga struktūra vai funkcijas, patiesā labuma guvēja statusā šādās vienībās, kas nav tās, attiecībā uz kurām tiek prasīta atkāpe no publiskas piekļuves ar šo labuma guvēju saistītajai informācijai. Tomēr labuma guvējam vai vienībai, kas prasa atkāpi no publiskas piekļuves informācijai, ir pienākums pierādīt, ka šīs saiknes ir būtisks apstāklis, kas attaisno vai pamato šāda nesamērīga konkrētā patiesā labuma guvēja pamattiesību aizskāruma riska esamību. Minētajā

30. panta 9. punktā ir izslēgta iespēja piešķirt atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par patieso labuma guvēju, ja šī informācija ir viegli pieejama trešām personām, izmantojot citus informācijas ieguves veidus.

9) Ieinteresētajam patiesajam labuma guvējam ir jāpierāda nesamērīgs risks un ārkārtas apstākļi, kas var attaisnot atkāpi atbilstoši Direktīvas 2015/849, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2018/843, 30. panta 9. punktam. Šajā nolūkā patiesajam labuma guvējam ir jāpierāda, ka pastāv nesamērīgs viņa pamattiesību aizskāruma risks un pietiekami ticami ārkārtas apstākļi, un ir jāsniedz konkrētas, precīzas un būtiskas norādes par viņa pamattiesību aizskāruma draudiem un ārkārtas apstākļiem.

10) Novērtējot, vai patiesajam labuma guvējam pastāv nesamērīgs risks, kas saskaņā ar Direktīvas 2015/849, kas grozīta ar Direktīvu 2018/843, 30. panta 9. punktu pamato atkāpi no publiskas piekļuves informācijai par šo patieso labuma guvēju, ir jāņem vērā, pirmkārt, šajā normā minētie īpašie riski, kā arī datu subjekta pamattiesības, it īpaši tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību, kas attiecīgi tiek aizsargātas Pamattiesību hartas 7. un 8. pantā, un, otrkārt, sabiedrības un iedzīvotāju intereses zināt patieso labuma guvēju identitāti, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai.